

slovenščina Jesenice dz

Novice

220020179,5

KNJIŽNICA JESENICE

COBISS

ACRONI
JESENICE

interni informacijski časopis

številka 5, maj 2002

Poština plačana pri pošti 4270 JESENICE

OBČINSKA KNJIŽNICA JESENICE
Trg Toneta Čufarja 4
4270 JESENICE

TISKOVINA

VSEBINA

- Nenačrtovan izpad proizvodnje toplo valjanih trakov
- Okvara statorja glavne generatorske grupe valjavskega ogrodja štekel
- Kako potekajo dela na remontu
- EKOLOGIJA - Izobraževanje vodij delovnih skupin
- Kako smo inova(k)tivni po novem
- Nagrajevanje koristnih predlogov
- Posodabljanje postopkov uspešno teče
- PROCESNA AVTOMATIKA - Novosti v Jeklarni
- Prehrana na delovnem mestu
- Doseženi cilji Vroče valjarne
- Proizvodnja v aprilu
- Podpisana pogodba za CRNO
- Konferenca Nikelj - Kuba 2002
- Delnice železarjev
- KADROVSKA GIBANJA V APRILU
- Jeklo se da tudi lepiti
- SINDIKALNE NOVICE
- BILO JE PRED 50 LETI
- STARE FOTOGRAFIJE
- Predstavite nam svoje izdelke, konjičke
- ANKETA
- 10 let Gornjesavskega muzeja Jesenice
- Spominska razstava fotografij Janeza Avsenika ob mednarodnem letu gora
- AKTIVNOSTI DMIT
- 90 let igranja nogometa na Jesenicah
- Povabilo v naravo
- Rešitev nagradne križanke
- NAGRADNA KRIŽANKA

Novice so interni časopis SŽ Acroni, naklada 2000 izvodov.

Uredniški odbor: Ljubo Osovnikar, Polonca Marjanovič, Aleš Lagoja, Lilijana Markež.

Fotografije: Tone Kelbl, Lilijana Markež, arhiv Tiskarna knjigoveznica Radovljica, Muzej Jesenice; Križanke in uganke Drago Ronner.

Novice izhajajo enkrat mesečno.
Oblikovanje in tisk Tiskarna knjigoveznica Radovljica.

V SLIKAH - OD APRILA DO MAJA

NENAČRTOVAN IZPAD PROIZVODNJE TOPLO VALJANIH TRAKOV

V soboto, 4. maja 2002, je med zagonom proizvodnje prišlo do večje okvare statorja pogonskega motorja glavne generatorske grupe valjavskega ogrodja štekel v Profitnem centru Vroča predelava. Okvara je takega obsega, da zahteva celotno zamenjavo že 36 let starega navitja statorja. Popravilo bo kljub velikim prizadevanjem zunanjih izvajalcev in naše nabave trajalo 33 dni.

Posledica nenačrtovanega izpada proizvodnje toplo valjanih trakov za hladno valjanje in prodajo je daljše pomanjkanje vložka v Profitnem centru Hladna predelava. V maju in juniju bo zato količina prodanega materiala manjša za približno 8.000 ton in zato bo bistveno manjši tudi prihodek od prodaje.

Zaradi nastalega položaja smo spremenili terminske plane letnih remontov. V času popravila motorja bomo izvedli letni remont potisne peči in valjalnega stroja bluming, v Hladni valjarni pa valjavniškega stroja Sendzimir, lužilnih linij ter regeneracije. Izvedli bomo tudi določeno količino nadomestnih nakupov hladno valjanih trakov, da bomo vsaj delno pokrili izpad dobav najpomembnejšim kupcem.

V maju in juniju je zelo pomembna čim večja proizvodnja debele pločevine, zato smo določeno število delavcev razporedili v pomoč Profitnemu centru Predelava debele pločevine iz delov proizvodnje, kjer primanjkuje vložka. Potrebno bo prilagoditi tudi redne letne dopuste. Kjer ni dela, bomo zaposlenim odredili dopuste, kajti v poletnih mesecih bomo povečali obseg proizvodnje, da bi delno nadomestili sedanjo nižjo proizvodnjo.

Kljub sedanjemu večjemu izpadu proizvodnje ocenjujemo, da je s povečano proizvodnjo v naslednjih mesecih realno možno doseči zastavljene cilje v gospodarskem načrtu in s tem uspešno zaključiti poslovno leto.

Tehnični direktor
Branko Banko, univ. dipl. inž.

Valjarna bluming - štekel

OKVARA STATORJA GLAVNE GENERATORSKE GRUPE VALJAVSKEGA OGRODJA ŠTEKEL

Med rutinskim testiranjem sklopov valjavskega ogrodja štekel pred rednim zagonom, je že v uvodniku omenjenega dne prišlo do preboja izolacije na eni izmed 144 tuljav statorja pogonskega

Pogonski motor je bil prepeljan v delavnico Pilastra, kjer bodo skupaj s podjetjem Elektroremont Izola zamenjali navitja v statorju ter očistili in prelakirali rotor.

motorja glavne generatorske grupe. Ker napaka ni bila jasno locirana, smo takoj začeli z demontažo motorja in izgradnjo rotorja. Obenem smo poklicali potencialne izvajalce popravila, tako da je bil 6. maja 2002 opravljen ogled s strani dveh možnih ponudnikov. Oba sta se strinjala, da je vredno poizkusiti izvesti delno popravilo,

13. maj - rotor je že pripravljen.

pri katerem bi defektno tuljavo izločili in tako pod posebnimi pogoji obratovali do letnega remonta, med katerim pa bi opravili generalno obnovo motorja.

Ne bo odveč pojasnilo, da so pogonski agregati v vroči valjarni v obratovanju od samega začetka proizvodnje, to je od leta 1966. Motorji in agregati so redno vzdrževani in servisirani, večje obnove so bili deležni leta 1983, izvedel pa jo je Sever Subotica.

Za izvedbo delnega popravila smo izbrali podjetje Pilastra, ki je ustrezno opremljeno in ima potreben kader. Motor je bil prepeljan v njihove prostore, kjer so takoj začeli z aktivnostmi. Izmerjena je bila izolacijska upornost preostalih tuljavah. Rezultat meritev je bil

ohrabrujoč, kajti bile so nepoškodovane, stanje izolacije pa dobro. V nadaljevanju je pri odstranjevanju defektne tuljave prišlo do močnega luščenja medvojne izolacije, tako da je bilo potrebno takoj začeti z generalnim popravilom. Zato se je prvotna napoved, da valjavsko ogrodje štekel ne bo obratovalo 7 do 10 dni, poslabšala in po izdelanem terminskem načrtu je postalo jasno, da je ponoven zagon štekla in s tem proizvodnje toplo valjanih trakov, ki so vložek za PC HP, možen 6. junija 2002.

Glavni direktor je zaradi navedenih dejstev imenoval krizni tim, ki ima za nalogo spremljati potek popravila motorja in sprejeti ukrepe za ublažitev posledic izpada proizvodnje toplo valjanih trakov. Nabavna služba se je močno angažirala pri iskanju dobaviteljev bakrene žice ustrezne kakovosti in profila, s čimer skušamo še dodatno skrajšati čas trajanja popravila. Takoj po neuspešnem zagonu valjavskega ogrodja štekel smo celotno tehnološko verigo zagnali v smeri največje možne proizvodnje debele pločevine, tako da na tem segmentu načrtujemo nekoliko večjo proizvodnjo. Predčasno smo začeli z izvedbo načrtovanih letnih remontov na agregatih in linijah, ki so se ali se bodo ustavile kot posledica

15. maj - odstranjevanje tuljav iz statorja gre proti koncu.

pomanjkanja vložka. S tem želimo zagotoviti nemoteno proizvodnjo v poletno-jesenskih mesecih, ko bi sicer izvajali remontne aktivnosti. Nespremenjen ostaja le termin letnega remonta v jeklarni, ker je le-ta pogojen z zaključkom kar treh zelo pomembnih projektov. Formirali bomo zalogo slabov, tako da bo v tem času valjarna obratovala nemoteno in dobavljala vložek v oba profita centra.

Vzporedno smo začeli iskati nadomestni material, s katerim bomo po predelavi servisirali naše strateške kupce. Preverili smo več možnosti, nakup toplo ali hladno valjanih kolobarjev in prevajanje naših slabov v toplovaljane trakove. Z omenjenimi nakupi skušamo doseči tudi nemoteno obratovanje CRNO linije.

Krizni tim je dobil za nalogo tudi oceniti nastalo škodo. Neposredne škode na motorju je v višini 17 milijonov tolarjev, kolikor bo stalo popravilo. Pokrivanje te postavke je predmet zavarovanja iz naslova strojeloma. Težje je oceniti posredno škodo, ki bo nastala iz naslova nedobav izdelkov našim kupcem.

Vodja kriznega tima
Slavko Kanalec, univ. dipl. inž.

KAKO POTEKAJO DELA NA REMONTU - 23. maj 2002

Marjan Trstenjak, vodja remonta

Zdaj gre še vse po načrtih, čeprav je pri posameznih delih prihajalo tudi do zamikov. Dan pred zagonom bomo izvedli hladni test bluminga. Ker smo dobra ekipa upam, da ne bo nepredvidenih težav. Če naprave dalj časa stojijo, se lahko zgodi, da ob zagonu kakšna stvar odpove. V takšnih primerih moramo vedno računati z rizikom. Tudi doma se zgodi, da stroj ugasneš, ko ga prižgeš pa ne dela več. Na šteklu bo testiranje potekalo več časa, ker bo potrebno še bolj natančno pregledati delovanje naprav. Poudariti moram, da smo med remontom odkrili več šibkih točk, ki bi v bližnji prihodnosti povzročile - še pred načrtovanim remontom v avgustu - daljši zastoj na blumingu ali šteklu. Opravljenega je bilo veliko dela, zato bi se na tem mestu rad zahvalil vsem, ki so ali še sodelujejo na remontu. Še posebej pa moram pohvaliti delavce montažnega oddelka s Tehničnih storitev. Ti fantje so zares srčni, nič jim ni pretežko.

Zvone Medja, elektroasistent

Oprema je relativno stara, že amortizirana, zato takšna okvara ni nič nenavadnega. Ker je takšnih naprav še nekaj, ne moremo izključiti možnosti, da se to ponovi kje drugje. Poleg servisa motorjev in generatorjev se je pokazalo, da je v zelo slabem stanju nekaj pomembnih naprav na potisni peči (potiskače je bilo potrebno podreti, popraviti in znova postaviti, centrirati motor, popraviti frekvenčno regulacijo, ki služi za spreminjanje vrtiljajev vetrila za vpihavanje zraka v potisno peč). Veliko težavo predstavljaj tudi močnostna stikala v kleti, ki so že dotrajana. Eno smo že zamenjali, najbrž bo potrebno zamenjati še eno. Modernizacija glavnih pogonov je možna, vendar predstavlja zelo velik finančni zalogaj. Pomenila bi celotno rekonstrukcijo bluminga in štekla. Pri zadnji rekonstrukciji štekla je šlo za posodobitev nastavne naprave in manjših pogonov, vsi glavni pogoni pa so ostali takšni, kot so bili in kar je še bolj pomembno - obratujejo skoraj neprekinjeno z največjo zmogljivostjo zaradi vrst jekel, ki se valjajo. V strojnici predstavlja dodatno težavo tudi prah. Vsi novejši sklopi opreme so nameščeni v posebnih komorah, kjer se vzdržuje ustrezna klima. Ostale naprave pa niso zaščitene. Tudi hladilne komore ne opravljajo več svoje funkcije. Med remontom jih bomo poskusili čim bolj usposobiti tako, da bo vsaj delno delovalo prezračevanje prostora.

I.m.

Ključavničarji na valjovski progi.

Elektrikarji v strojnici Bluminga.

V delavnici Pilastra - vlaganje novih navitij v stator.

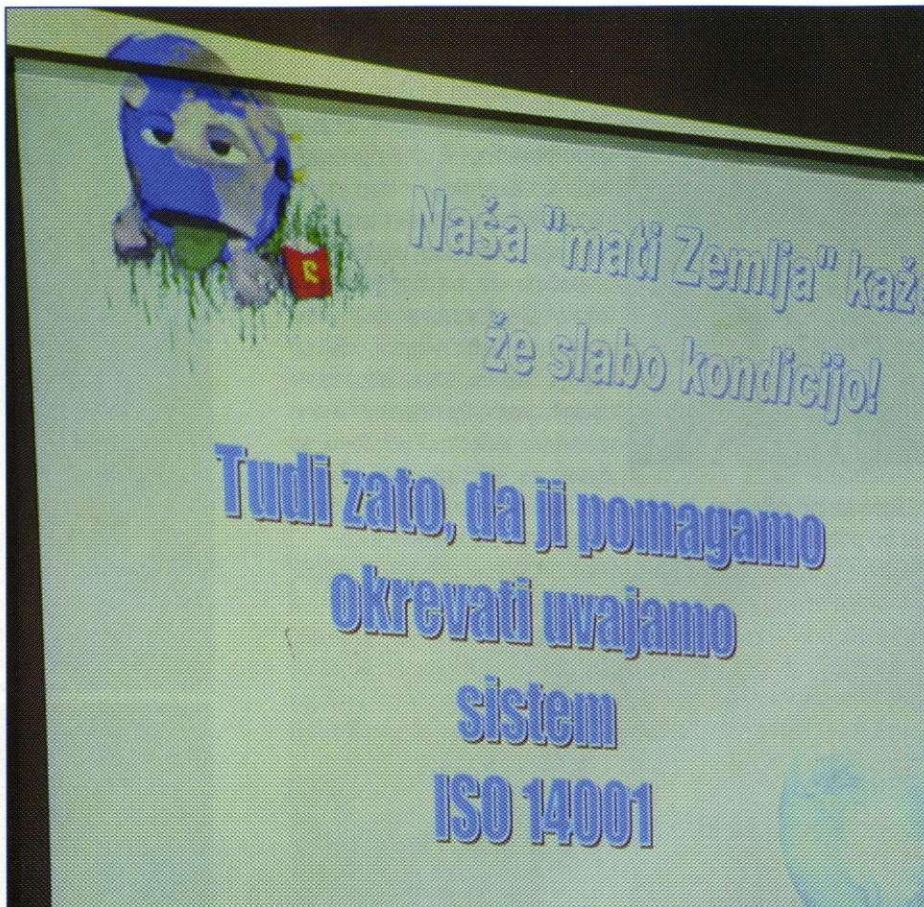

IZOBRAŽEVANJE VODIJ DELOVNIH SKUPIN

V dneh od 20. do 22. maja 2002 smo izvedli izobraževanje vodij delovnih skupin, ki morajo to znanje, ki so si ga pridobili, predstaviti na sestankih delovnih skupin še svojim sodelavcem. Na tem izobraževanju so se seznanili s Sistemom ravnanja z okoljem – ISO 14001. Predavane je bilo v prvem delu zasnovano tako, da so se seznanili kaj je sploh sistem ravnanja z okoljem, z vsemi prednostmi, ki nam jih prinaša uvedba tega standarda v Acroni, predvsem pa kako mora ta sistem delovati v praksi, če želimo, da bo resnično tudi učinkovit. V drugem delu je bilo predstavljeno kako smo to izvedli v praksi – kako smo ga začeli uvajati v Acroniju, predstavljeni so bili Timi za okolje, ki so zadolženi za uvajanje sistema, in kako smo se lotili izdelave Registra okoljskih vidikov ter postavili cilje.

Predstavljeni so bili vsi postopki, ki so se izdelali ter vsa navodila za delo. Na koncu je bilo poudarjeno, da delo s prejemom certifikata ni zaključeno ampak se šele začneja, ker le tako lahko dosežemo zmerno uravnotežen razvoj, ki je edina možnost da človeštvo spravi okolje nazaj v potrebno ravnovesje.

Andreja Purkat

INOVACIJE

»TEŽAVE INOVATIVNIH«

Vsak delavec ima samo dve nalogi: da dela in da razmišlja.

KAKO SMO INOVA(K)TIVNI PO NOVEM

V februarski številki Novic smo na kratko predstavili poenostavljeni postopek uvajanja stalnih sprememb, izboljšav in koristnih predlogov.

S tem postopkom smo želeli omogočiti avtorjem preprosto izvajanje in uvajanje inovacijskih zamisli, saj smo v preteklosti nemalokrat slišali pritožbe, da je veliko preprosteje idejo uresničiti na črno, kot pa izpeljati s pravilnikom predpisan postopek. Druga pritožba, pa recimo temu kar opravičevanje inovacijske neaktivnosti, je trditev, da je redno delo nekaterih sestavljeno iz samih inovacij, tako da jim etika ne dopušča prijavljanja svojih idej. Vse te pripombe so po pravilu izzvenele v oguljen refren, da je bolj kot njihovo evidentiranje za podjetje koristno izvajanje »inovacij«. Sledeč tem izjavam, ker ob sicer »neizmerni inovacijski dejavnosti« svojih idej ne prijavljamo, pravzaprav kažemo veliko pripadnost podjetju, saj mu še dodatno zmanjšujemo stroške poslovanja. Torej smo za podjetje mnogo bolj koristni,

kot tisti, ki ga molzejo na račun inovacij. V zameno za to svojo »neizmerno in neizmerljivo« vsakodnevno inovativnost pa se seveda ne mislimo odreči ustrezni stimulaciji pri plači; celo več, pričakujemo in zahtevamo jo, ker je inovativnost naša redna delovna obveza. In tudi tem »inovatorjem«, ki jim je bilo do zdaj dano, da so se izkazovali samo z besedami, je namenjen nov sistem.

Po treh mesecih se že kažejo prvi rezultati, ki pa jih ocenjujem z mešanimi občutki. Kaže se namreč, da smo kljub dobrim namenom napravili račun brez krčmarja, v našem primeru brez vodij delovnih skupin. Delovne skupine, katerih vodje so postopek vzeli resno, pa so doslej prijavile skupaj 42 koristnih predlogov. Po absolutnem številu prijav je najbolj produktivna delovna skupina VVV 5 (Vzdrževanje Vroče Valjarne) z dvanajst koristnimi predlogi, ki po strokovni zahtevnosti daleč prekašajo vsa pričakovanja, saj izkazujejo veliko inženirskega znanja povezanega z bogatimi vzdrževalskimi izkušnjami. S temi predlogi vzdrževalci predvsem odpravljajo potencialne nevarnosti za nastanek okvar in posledično zastojev. Z njimi si pravzaprav lajšajo redno delo, zlobneži bodo celo pomislili, da bodo zaradi tega lažje in več »zabušavali«. Posledično ima korist od tega tudi podjetje, pa čeprav samo v skladu z zmotnim stereotipom, da so vzdrževalci najbolj koristni, kadar nič ne delajo. S tem, da jim ni treba odpravljati nenačrtovanih zastojev in drugih posledic okvar, si vzdrževalci hkrati »kupujejo« čas, da uvajajo nove koristne predloge. Vodja te delovne skupine je Marjan Trstenjak, ki je s svojim prizadevanjem in animacijo sodelavcev veliko pripomogel k njihovi uspešnosti. Če primerjamo sorazmerno število prijavljenih predlogov, torej število koristnih predlogov na člana delovne skupine, pa je tudi letos prva, kdo bi si mislil, Procesna avtomatika z 0,57 predloga na člana. Na drugem mestu je že omenjena skupina VVV5 z 0,45 predloga, takoj za njo pa Kranjske čebelice z 0,44 predloga na člana. Razmerje se torej v primerjavi z lanskim letom ni bistveno spremenilo, le da je proizvodno delovno skupino Vročih 17 zamenjala delovna skupina VVV5, ki podobno kot njena predhodnica pokriva proizvodni proces v vroči valjarni. V posebnem točkovanju za uspešnost delovnih skupin pa je slika nekoliko drugačna. Z občutno prednostjo 102 točk vodi skupina VVV5, pred skupinama Zidarji 1 (Darko Skrt) in Zidarji 2 (Janko Zalokar), ki s po 50 točkami pomenita prijetno presenečenje. Sledijo jim Dobre vile (Jože Sodja) s 44 in Procesna avtomatika (Neda Karba) s 36 točkami.

Stvari se torej premikajo in razveseljivo je, da med predlagatelji najdemo sodelavce vseh izobrazbenih profilov. Pa še nekaj bode v oči. Razen delovnih skupin Procesne avtomatike in Kranjskih čebelic, ki sta že po svojem poslanstvu zavezani tehnološkemu in tehničnemu razvoju, najdemo med uspešnimi samo še delovne skupine iz PC vroča predelava.

Slučaj ali odraz pozitivnega in aktivnega odnosa (vodstva)?

A. Novšak

NAGRAJEVANJE KORISTNIH PREDLOGOV

Od uresničenih inovacijskih predlogov imamo korist vsi: od države, ki ji ni treba skrbeti za brezposelne delavce neperspektivnih podjetij, preko podjetij, ki tudi na račun inovativnosti zaposlenih izboljšujejo poslovne rezultate, pa vse do avtorjev koristnih predlogov, izboljšav in inovacij, ki so poleg zagotovljenih delovnih mest v uspešnih podjetjih deležni tudi drugih materialnih in nematerialnih spodbud. V naslednjih vrsticah vas nameravam na kratko seznaniti z motivacijo delavcev za sodelovanje v Acronijevemu sistemu kontinuirnih izboljšav. Poleg ukrepov za motiviranje v okviru delovnih skupin, o katerih bomo podrobneje spregovorili v eni od prihodnjih števil, so avtorji deležni tudi treh tako imenovanih individualnih spodbud.

Takoj po prijavi koristnega predloga je avtor zamisli, po kateri je bil predlog uresničen, upravičen do bona za malico, ki ga dobi v pisarni SPID nad kantino v aneksu vroče valjarne. Bližina kantine je še dodatna prednost, saj bo avtor bon lahko takoj vnovčil in ga tako zaščitil pred morebitno inflacijo.

Če koristni predlog izkazuje računovodsko dokazljivo letno ekonomsko korist (dobiček) preko 3 milijone tolarjev ali če predstavlja dokazano korist s področja varstva in zdravja pri delu ter ekologije, je avtor s sodelavci upravičen do dodatne nagrade, ki jo izračunavamo po podsebnih navodilih. Podatke za izračun je dolžan preskrbeti avtor.

V februarski številki Novic ste na 15. strani lahko med sindikalnimi novicami prebrali prispevek sodelavke Sonje Cuznar o Skupnih izhodiščih kriterijev in meril napredovanja na delovnem mestu. Tretji kriterij je kriterij ustvarjalnosti in samoiniciativnosti, ki delavcu lahko prinese 6 točk od skupnega možnega števila 53, kar predstavlja dobrih 11 odstotkov. Te točke bo na osnovi evidence koristnih predlogov podeljevala služba SPID, in sicer tako, da bo 6 točk dobilo petnajst odstotkov delavcev z največjim številom koristnih predlogov, pet točk naslednjih petnajst odstotkov in tako naprej. Nobene točke ne bo dobil tisti, ki ne bo imel nobenega koristnega predloga, oziroma tisti, ki bo pristal v družbi deset odstotkov delavcev z najmanjšim številom predlogov.

Da ne bo nesporazumov, pa moram opozoriti, da ta način podeljevanja točk pri zdajšnjem napredovanju na delovnem mestu še ne bo uporabljen.

A. Novšak

VODENJE KAKOVOSTI

POSODABLJANJE POSTOPKOV USPEŠNO TEČE

1. Kaj je postopek?

- **Strokovna definicija** besede postopek je: *oblika načrtnega, premišljenega dela, delovanja, ravnanja ali mišljenja za doseg kakega cilja*. Postopek je torej zaporedje dejanj oziroma aktivnosti, ki jih opravljamo z določenim namenom.
- **Z besedo »postopek«** imenujemo dokumentacijo 2. nivoja sistema vodenja kakovosti v Acroniju.
V izogib delu na pamet in nedefinirani odgovornosti so že v davni preteklosti opisovali faze del. Predhodniki sedanjih postopkov so začeli nastajati v obdobju priprav na certificiranje po standardu ISO 9001, to je leta 1994. Spremembam v procesih dela sledimo tudi z dokumenti. Do začetka leta 2001 napisani postopki so dokumenti, ki s poudarkom na definiranem zaporedju aktivnosti in odgovornostih nastopajo kot samostojne enote. Ne vsebujejo še informacije o predhodnem in naslednjem postopku ne informacije o vstopnih in izstopnih zapisih, podatkih.

http://intranet.acroni.si/zagotavljanje/kakovosti/sistemska_dokumentacija

2. Izboljšave postopkov

Lani smo začeli s posodabljanjem postopkov.

Nove izdaje vsebujejo posodobitve, ki so oblikovne, vsebinske in uporabniške narave:

- **Nova predloga** (vnaprej pripravljen osnovni list) precej poveča samo hitrost izdelave postopka.
- **Datoteka** postopka je manjša, prirejena za vpogled preko intraneta, (seveda ob podpisnem originalu v arhivu SVK). Ima hiperpovezave na priloge postopka, ki so običajno s postopkom generirani obrazci. Ob tiskanju se status dokumenta spremeni v informativno kopijo. Na kopijo se izpiše tekst z vsebino: INFORMATIVNA KOPIJA, naziv uporabnika in čas natisnjenja.
- **Bogatejši opis postopka**
Opis je vsebina 4. točke vsakega postopka. Potek del opisujemo z besedilom in z diagramom poteka.
- **besedilni del:** Kjer je potrebna obrazložitev posameznih dejavnosti iz diagrama poteka in je možno to obrazložitev

izvesti v nekaj stavkih, se z dodajanjem besedila v tej točki lahko izognemo navodilom za delo in drugim dokumentom tretjega nivoja. Kjer pa je za izvajanje posamezne dejavnosti postopka potrebno obsežnejše in natančnejše navodilo, postopek še vedno vsebuje sklic na navodilo za delo, kontrolo ali drugo obliko dokumenta tretjega nivoja sistemske dokumentacije.

- **shematični del:** Diagram poteka je dopolnjen. Z dodajanjem štirih komponent, v nadaljevanju prikazanih s puščicami ↓ ↓ ↓ ↓ → → → →, ki ponazarjajo:

↓ **začetek z navedbo postopka, ki opisuje predhodno fazo procesa,**

→ **vstopne dokumente, zapise, podatke,**

→ **izstopne dokumente, zapise, podatke,**

↓ **zaključek z navedbo postopka, ki opisuje naslednjo fazo procesa,**

postopki postanejo **SLEDLJIVI** tako po vertikalni, kot po horizontalni smeri. Lahko si jih predstavljamo kot »**členke verig**«, ki v eni smeri ponazarjajo dokumentiran potek procesov, v drugi smeri pa komuniciranje med procesi.

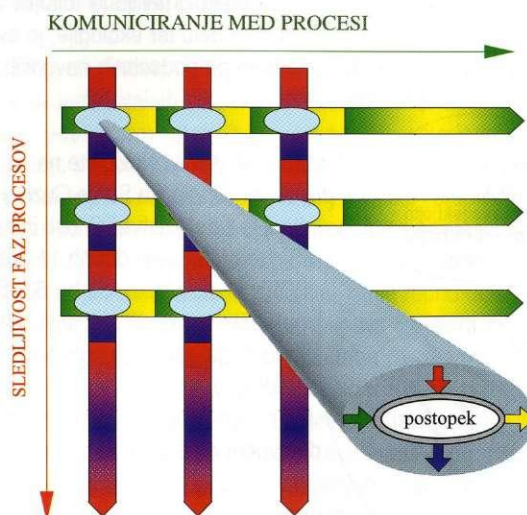
S tem izpolnjujemo dve zahtevi standarda ISO 9001 hkrati – smo učinkoviti.

- Poleg teh bistvenih sprememb naj omenim še, da pod točko 5. Dokumentacija, podrobneje opisujemo namen in obvladovanje pri postopku nastopajoče dokumentacije – v bistvu opisujemo komuniciranje med procesi in dokumentiramo način obvladovanja zapisov.

3. Posodobljen Postopek kot osnovna enota makro mreže

Dokument, v katerem je po logičnem zaporedju napisan potek dela, vključno s točkami kontrole in možnimi odločitvami, odgovornimi izvajalci, osnovami za delo in rezultati dela, opremljen še s komponentami sledljivosti, **dobi svoje mesto v makro mreži**.

S povezovanjem postopkov v smiselno zaporedje (verigo), ugotovimo pomanjkljivo opisane dele procesov, morebitne

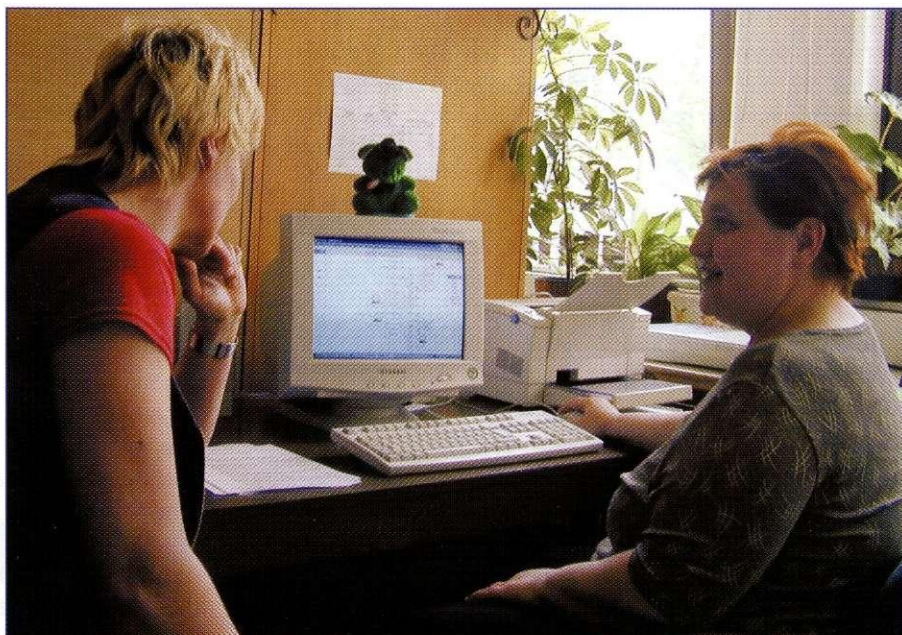
podvojitve in možne posplošitve. Rezultat dela enega postopka - IZHOD se običajno pretvori v VHOD drugega postopka ali drugače: izvajalci postopka so odjemalci rezultatov dela izvajalcev v predhodnih postopkih.

Vemo, da so zahteve ISO 9001 standarda in s tem certificiranih podjetij usmerjene k **zadovoljstvu odjemalcev**. To je osnovano na pozitivni relaciji PROIZVAJALEC : ODJEMALEC. Pa ne teče ta relacija le od podjetja navzven. Stalno je prisotna tudi znotraj podjetja. Tudi »notranji« odjemalec (sleherni zaposleni) lahko svoje delo nemoteno opravlja le, če njegov predhodnik izpolni opredeljene zahteve. Kje pa so notranje zahteve opredeljene? Med drugim tudi v postopkih.

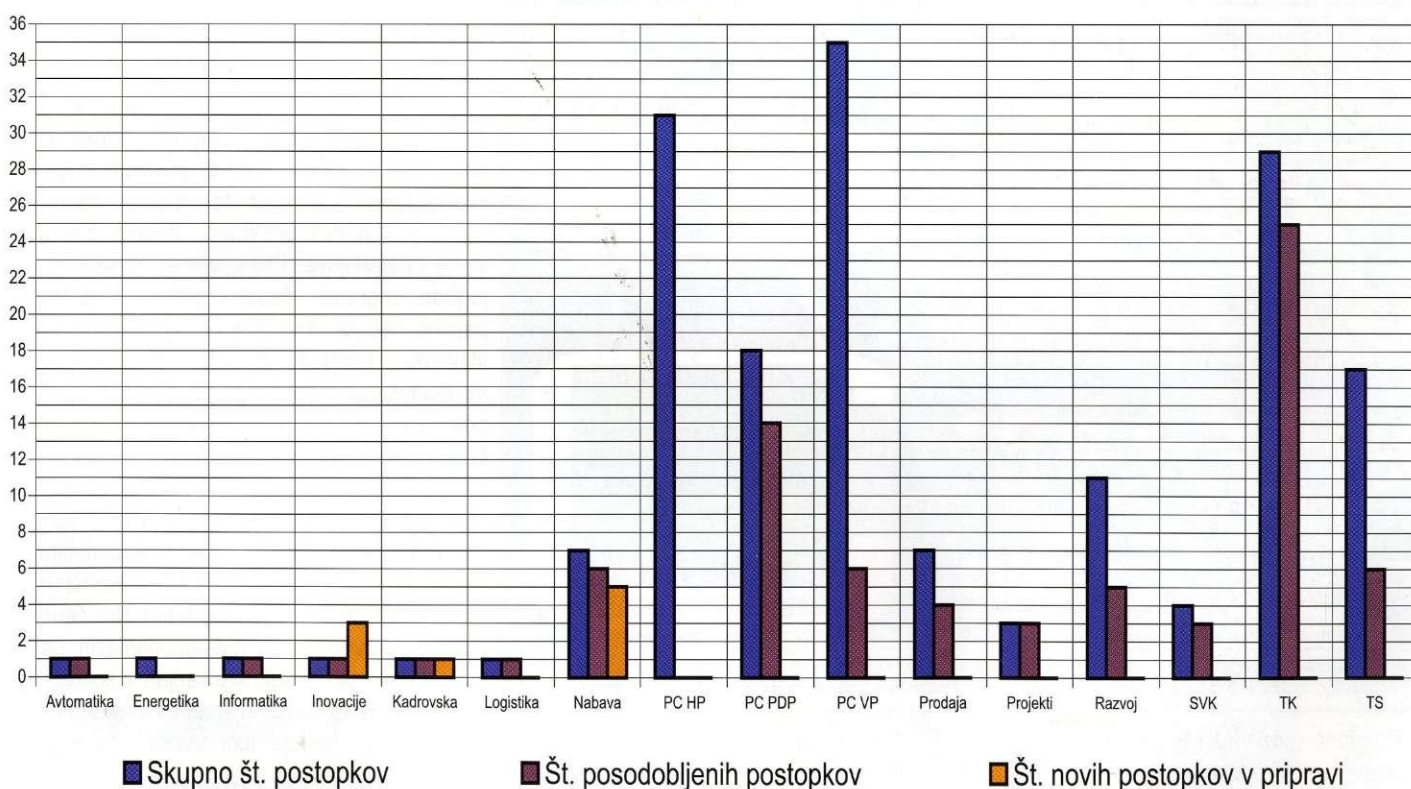
4. Kako uspešni smo pri posodabljanju postopkov?

Nekateri lastniki procesov skrbijo za sprotno ažuriranje svojih postopkov, nekatere pa to še čaka. Predvsem bi želela poudariti, da se je precej izboljšalo sodelovanje izvajalcev del z našo službo pri samem nastajanju oziroma posodabljanju postopkov. Osnutke »pilimo« toliko časa, da odpravimo vse dvome in nejasnosti.

Trenutno je na področju kakovosti veljavnih 175 postopkov, posodobljenih – torej dostopnih tudi preko intraneta je 75 postopkov, kar znaša 43%. Do konca leta načrtujemo imeti 70% posodobljenih postopkov, ob tem, da nastajajo tudi novi.

Olga in Emira »pilita« postopek.

Kar nekaj »členkov« nam še manjka, da bomo imeli sklenjene »verige« procesov in bo realno obstojala makro mreža postopkov. Lahko Vaše postopke že vključimo v makro mrežo? Če še ne, ste vljudno vabljeni, no pa tudi sicer ste vedno dobrodošli.

Maja Presterel

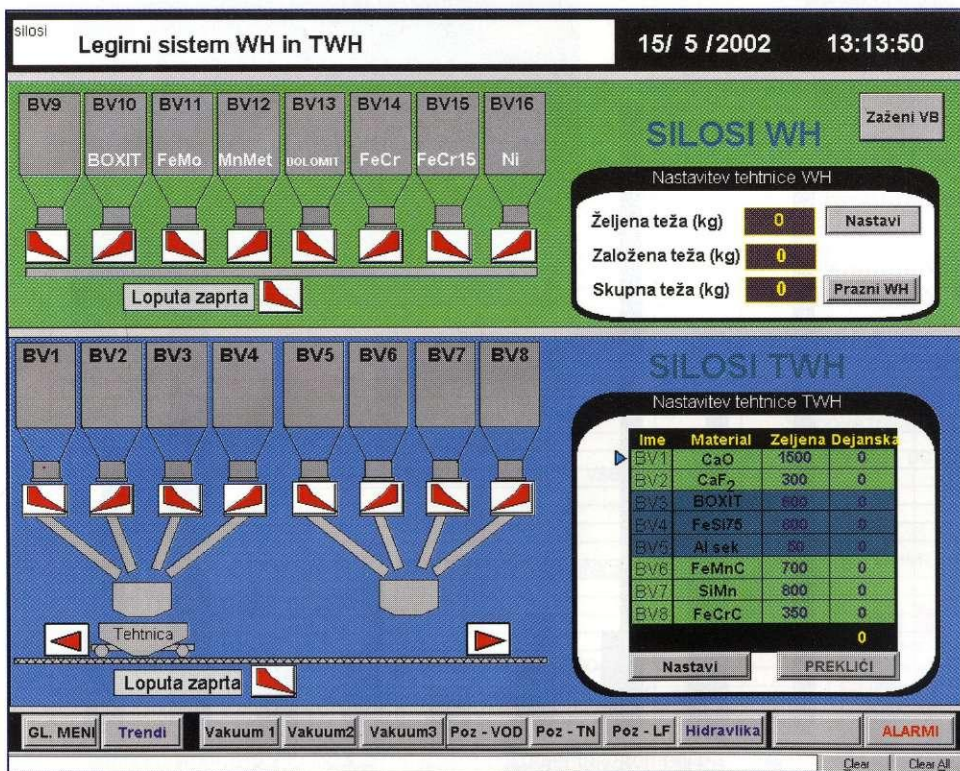

NOVOSTI V JEKLARNI

V mesecu maju smo sodelavci Procesne avtomatike, RTA in Vzdrževanja v PCVP zaključili posodobitev krmilnikov vakumske naprave in ponovne peči. Gre za tako imenovana pripravljalna dela na prvi ravni avtomatizacije, ki morajo biti opravljena pred dokončno zamenjavo procesnega računalnika PDP. Do zaključka te faze je ostala le še predelava na kontilivu, ki je predvidena v času letnega remonta v jeklarni.

Prvo raven avtomatizacije predstavljajo logični krmilniki (PLC) in pa grafični operatorski vmesniki (MMI, Scada, vizualizacija), ki so med seboj povezani v mrežo. Naloge prve ravni so izvajanje postopkov procesa po nastavitvah operaterjev, receptov ali modelov, grafično prikazovanje stanja procesa z vsemi pomembnimi procesnimi veličinami, obveščanje operaterja z opozorili in alarmi, sprejemanje podatkov z nastavitvami z višje ravni ter arhiviranje dogodkov in vrednosti tehnoloških parametrov na drugo raven.

Posodobitve obsegajo zamenjavo procesorjev obstoječih krmilnikov Allen Bradley z novejšimi, ki jih priključimo na procesno ethernet omrežje jeklarni. Preprogramirali smo aplikacijsko programsko opremo na PLC-jih in izdelali vizualizacijo procesa, ki zamenjuje sinoptične komandne plošče. Zaradi poenotenja smo poslovenili in posodobili tudi vizualizacijo na ponovni peči.

Posebno pozornost smo posvetili izboljšanju, prilagoditvi in poenostavitvi posameznih operacij. Ena izmed takih je dodajanje legur in dodatkov v talino v ponovci. Prednost rešitve je v popolni integraciji v procesni sistem. Nastavitev zelenih tež in zajem dejanskih tež je izveden preko serijske komunikacije. Avtomatski režim je časovno optimiran, s preverjanjem količin smo odpravili nepotrebne vmesne operacije praznjenja.

Zdravko Smolej

PREHRANA NA DELOVNEM MESTU

Na človekov izbor jedi vpliva marsikaj. Nekateri se že v zgodnji mladosti navadimo na slano in sladko hrano. Na okus vplivajo kulturne posebnosti in območje, na katerem živimo, pa tudi življenjski slog zelo vpliva na prehrano.

Zdrava prehrana mora obsegati vse, kar potrebujemo za ohranitev zdravja in dobro prehranjenost. S hrano dobimo energijo, ki jo telo potrebuje za nenehno obnavljanje.

Količina energije, ki jo telo potrebuje na dan, je odvisna od starosti, telesnega naprežanja in tega, kakšno presnovo podedujemo. Večina telesnih celic najraje črpa energijo iz sladkorja-glukoze. Ta vir energije namreč najlažje predelajo. Energijo, ki jo telo potrebuje, merimo s kalorijami. 1 kalorija je količina toplotne energije, s katero 1 gram vode segrejemo za 1°C. Možganske celice potrebujejo več energije iz glukoze kot druga tkiva v telesu - takoj, ko se zmanjša količina sladkorja v krvi, se zmanjšajo tudi naše umske sposobnosti in zbranost. Mišice so drugi največji porabnik energije. Mirujoče celice črpajo energijo iz maščobnih kislin. Ko so delovne

in se poraba energije poveča, pa začnejo razgrajevati glikogen iz mišic in črpati več glukoze iz krvnega obtoka.

V čem je skrivnost zdrave prehrane?

Na dnu trikotnika so kompleksni ogljikovi hidrati, teh naj bi dnevno zaužili največ. Med kompleksne ogljikove hidrate spadajo neoluščen riž, ovseni kosmiči, pšenični otrobi, testenine iz polnozrnat moke, pečen neolupljen krompir, črn kruh... Stopnjo višje je sadje in zelenjava. Poleg vitaminov (češnje, jagode, agrumi, česen, peteršilj, rdeča paprika, čebula...) vsebujejo tudi beljakovine, vlaknine, rudnine (grozdje, marelice...), maščobne kisline-kalij (agrumi, marelice...), ki pomagajo splakniti odvečni natrij iz ledvic. Naslednja stopnja predstavlja že omejitve, to so živalski in mlečni izdelki. Zdravo je belo meso, ribe, razni oreščki, semena in stročnice. Čisto na vrhu piramide zasedajo maščobe, olja in sladkor. Maščobe delimo v koristne (nenasičene) in škodljive (nasičene). Nasičene dobimo pri cvrtjih mesa, mastnih namazih, pa tudi v siru, tortah, drugih sladkarijah in kokosu, ki je edina vrsta sadja, ki spada v to skupino.

Določen del nasičenih maščob vsebuje tudi avokado, skuša, rastlinsko olje, olive...

Neuravnovešena prehrana vas lahko stane zdravja. Če jeste preveč nasičenih maščob, se pretirano zredite, zamašijo se vam žile in zbolite na srcu. Pretirano uživanje nenasičenih maščob in premalo drugih, povezujejo z vnetji (artritis-vnetje sklepov). Zdrava prehrana pa zmanjšuje možnost, da bi zboleli na srcu (ribja olja), znižuje krvni tlak, pomirja razdražen želodec, zmanjša možnost nastanka sladkorne bolezni in celo več vrst raka.

Ker opravlja človek delo večinoma zunaj doma (8 ur in več), mu je treba dati možnost uživanja hrane na delovnem mestu. V nasprotju z gostilniško prehrano, kjer lahko gost izbira po želji, je družbena prehrana (menze zaprtega tipa) del osnovne prehrane, ki mora biti preprosta za pripravo, polnovredna po sestavi in bolj poceni. Družbena prehrana mora ponuditi živila, ki jih v osnovni prehrani primanjkuje (zelenjava, sadje, meso, mleko). Pripravljena mora biti ob času, ko začenja delovna storilnost popuščati (delavec čuti lakoto, ker se pojavlja fiziološka potreba po hrani). Hrane naj bo toliko, kot so potrebe glede na napor pri delu, glede na spol in starost. Obilni obroki povzročajo utrujenost in zmanjšano zbranstvo, zato je možnost nezgod v tem času večja. Hrana naj bo cenejša, kot v gostinski ponudbi, kar je moč doseči z dobro organizacijo in preprostimi jedilniki. Velik izbor jedi ne spada v družbeno prehrano, prav tako je pomembno, da naj se jedilniki ne bi prepogosto ponavljali. V higienskem pogledu mora biti hrana neoporečna, torej zaradi hrane naj delavci ne bi zboleli.

Namen družbene prehrane ni samo v tem, da se ljudje nasitijo na delovnem mestu in da je razbremenjena zaposlena žena, temveč tudi to, da se ohranja delovna storilnost in s tem tudi zdravje visoko v starosti.

Sabina Polončič

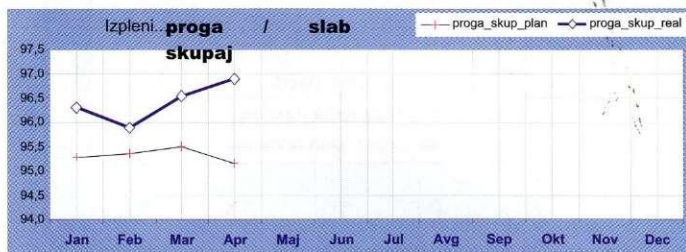
NOVICE IZ TOVARNE

DOSEŽENI CILJI VROČE VALJARNE

V profitnem centru Vroča predelava, sektorju valjarne, smo si za leto 2002 zadali več poslovnih ciljev. Usmerjeni so v področje kakovostnih izdelkov, ki se odražajo v izplenu, področje stroškov, količine izdelanih proizvodov, ter nenazadnje zagotavljanje varnih pogojev dela.

Primerjava doseženega s cilji v prvem tromesečju kaže zelo vzpodbudne rezultate.

Izpleni so na zeleni ravni, kljub temu, da se še vedno srečujemo z

občasno slabšo kakovostjo debele pločevine in toplo valjanih trakov.

Stroške nadzorujemo z vidika specifičnih porab energetskih medijev. Na tem področju smo bili nedvomno najbolj uspešni, saj je bila specifična poraba električne energije in zemeljskega plina daleč pod načrtovanim.

Zdravje in varnost pri delu izboljšujemo z uvajanjem novih zaščitnih sredstev, opozorilnimi tablam, ter urejanjem delovnega okolja.

Na področju proizvodnje smo v preteklih mesecih dosegli kar nekaj zavidljivih rezultatov. Največja dosedanja zvaljana teža je znašala 1490 ton izdelkov.

V aprilu smo jo presegli. Zadnji najuspešnejši dan je bil 23. april, ko je bilo zvaljano 1612 ton ali 184 kolobarjev toplo valjanih trakov. To je daleč najboljši rezultat enodnevnne proizvodnje. Na dopoldanski izmeni je dnina 4, pod vodstvom Danijela Frelaha izdelala 765 ton ali 86 kolobarjev. Nočna izmena, kjer je na dnini 3 delo usklajeval Janez Černe, pa celo 847 ton ali 98 kolobarjev. Program valjanja je obsegal širok spekter jekel: jekla za elektro pločevino (dinamo in elmag), jekla za poboljšanje, ter maloogljikna in konstrukcijska jekla. Dimenzije zvaljanih kolobarjev so zajemale tudi najtanjši možni program, to je 2,0 mm.

Ta izreden rezultat je plod dolgoletnega uspešnega sodelovanja vzdrževalcev in proizvodnih delavcev Vroče valjarne ter drugih ožjih sodelavcev Acronija.

Branko Strmole

SEJA NADZORNEGA SVETA SLOVENSКИH ŽELEZARN

V četrtek, dne 16. maja 2002 je bila v Acroniju peta seja nadzornega sveta Slovenskih železarn.

Obravnavali so poročilo o poslovanju Slovenskih železarn v letu 2001 in informacijo o poslovanju Slovenskih železarn v prvem tromesečju letošnjega leta, sanacijski program družbe SŽ-Stroji in tehnološka oprema, d.o.o. Ravne ter poročilo o vplivu uvedbe zaščitnih carin v Evropski uniji na poslovanje družb Slovenskih železarn in sprejetih oziroma predvidenih ukrepov v Slovenskih železarnah.

Po končani seji sta jih glavni direktor Acronija, prof. dr. Vasilji Prešern in njegov namestnik Ljubo Osovnikar skupaj z direktorjem posameznega PC pospremila skozi proizvodne obrate Acronija.

(na sliki člani nadzornega sveta pred PC Predelava debele pločevine)

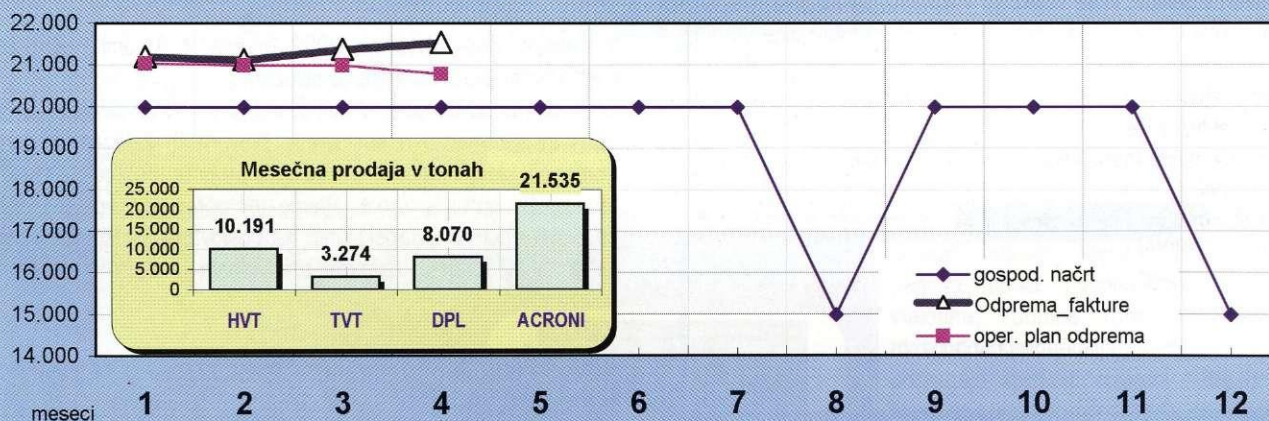

POSLOVANJE V APRILU

	NERJAVNA JEKLA			JEKLA ZA ELEKTROPLOČEVINO						MALOGLJ. in NAVAD. KON. JEK.			KON.LEGIR. in JEKLA za POBOLJ.			SKUPAJ		
	realiz.		plan	realiz.		plan	realiz.		plan	realiz.		plan	realiz.		plan	realiz.		plan
	ton	ton		ton	ton		ton	ton		ton	ton		ton	ton		ton	ton	
	%			%		%		%		%		%		%		%		%
JEKLARNA , PROGA																		
JEKLARNA	6.794	6.920	98	8.661	8.000	108	2.703	2.600	104	6.239	6.650	94	1.739	2.330	75	26.137	26.500	99
VALJARNA	6.709	6.920	97	8.709	7.940	110	2.385	2.300	104	7.671	7.040	109	1.713	2.300	74	27.187	26.500	103
IZDELKI ...PROIZVODNJA																		
HVT	1.612	1.600	101	5.086	5.200	98	1.933	1.800	107	710	600	118	777	700	111	10.118	9.900	102
TVT	1.133	1.100	103	145						1.516	1.600	95	422	500	84	3.216	3.200	101
DPL	2.815	2.800	101							4.078	3.800	107	845	700	121	7.738	7.300	106
ACRONI	5.560	5.500	101	5.231	5.200	101	1.933	1.800	107	6.305	6.000	105	2.044	1.900	108	21.073	20.400	103
IZDELKI ...ODPREMA v tonah																		
HVT	1.618	1.600	101	5.164	5.200	99	1.899	1.900	100	662	600	110	847	800	106	10.191	10.100	101
TVT	1.109	1.100	101	145						1.618	1.600	101	402	500	80	3.274	3.200	102
DPL	2.817	2.800	101							4.301	4.000	108	953	700	136	8.070	7.500	108
ACRONI	5.543	5.500	101	5.309	5.200	102	1.899	1.900	100	6.582	6.200	106	2.202	2.000	110	21.535	20.800	104
IZDELKI ...ODPREMA v EUR x 1000																		
HVT	2.618	2.701	97	2.283	2.283	100	763	765	100	267	238	112	447	422	106	6.888	6.932	99
TVT	1.501	1.438	104	50						480	469	102	177	232	76	2.199	2.139	103
DPL	4.893	4.786	102							1.412	1.289	110	588	395	149	6.777	6.470	105
ACRONI	9.012	8.925	101	2.333	2.283	102	763	765	100	2.160	1.996	108	1.211	1.049	115	15.923	15.541	102

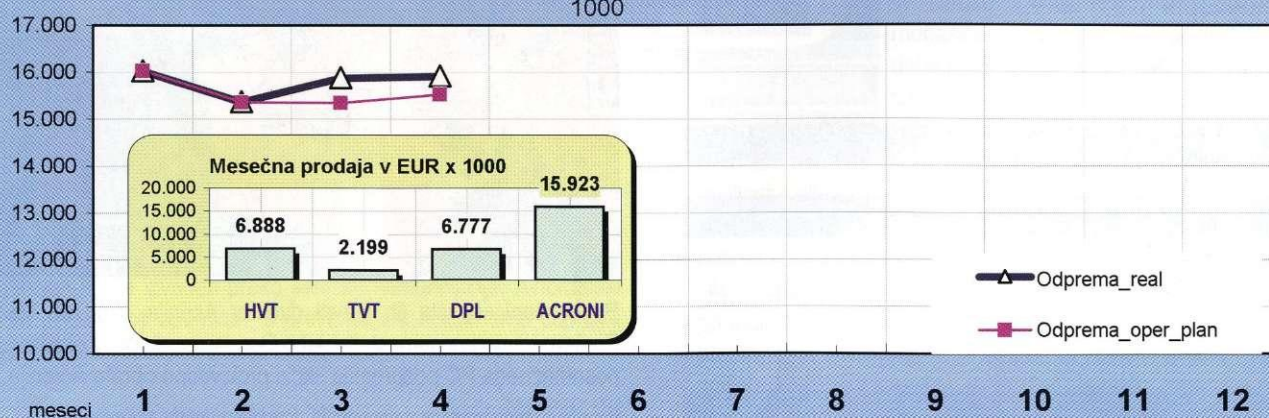
DOSEGANJE ODPREME ACRONI V PRIMERJAVI Z NAČRTOM

v tonah

DOSEGANJE ODPREME ACRONI V PRIMERJAVI Z OPER. PLANOM

v EUR x 1000

PROIZVODNJA V APRILU

V mesecu aprilu smo uspeli izdelati 21.073 ton končnih izdelkov za prodajo. S to proizvodnjo smo presegli gospodarski načrt za 5,4 odstotka. S 5.559 tonami izdelane nerjavne pločevine in trakov smo izdelali tudi več zahtevnejših kvalit, kot smo načrtovali. Odprema je bila v aprilu 21.535 ton, kar je največja mesečna odprema v tem letu.

Jeklarna je s proizvodnjo 26.137 tonami dobrih slabov presegla gospodarski načrt, vendar je to nekoliko manj od visoko zastavljenega operativnega cilja. Proizvodnjo je v aprilu spremljalo kar nekaj težav. Zaradi ponovnega pretrga transportnega traku za legure in nekovinske dodatke ter daljšega popravila je bila motena oskrba proizvodnje jekla. Zastoji so bili tudi zaradi neustrezne kakovosti dobavljenega FAT koksa. 14. aprila je prišlo v RTP Bela do vžiga kompenzatorjev dinamične kompenzacijske naprave. Naprava je bila le delno sanirana. Končna sanacija požara bo izvedena šele sredi julija, ko bodo dobavljeni vsi novi kondenzatorji. Do takrat bomo imeli zmanjšano odjemno moč električne energije na elektroobložni peči. To seveda nekoliko podaljša talilne čase in s tem zmanjša produktivnost, narastejo pa tudi specifične porabe energije in grafitnih elektrod. Dosežen izplen je za 0,6 odstotka nižji od visoko zastavljenega cilja predvsem zaradi večjega deleža razreza slabov za debelo pločevino.

Vroča Vljarna je v tem mesecu dosegla odlične rezultate. Dosežena proizvodnja na valjovski progi je znašala 27.187 ton, kar je za 2,6 odstotkov več od operativnega načrta in 11,7 odstotka več od gospodarskega načrta. Poleg tega je prevajala še 570 ton slabov. Nepredvidenih zastojev je bilo samo 8,6 odstotka, kar je rekordni dosežek. Prav tako je razveseljiv skupni izplen na progi, ki je kar za 1,8 odstotka večji od načrtovanega v gospodarskem načrtu. Zaradi visokega ritma proizvodnje in nizkih zastojev so tudi potroški energije rekordno nizki. **Za dosežke v aprilu vsem delavcem sektorja Valjarna čestitamo.** Škoda, da se ti trendi ne bodo nadaljevali na pogonski grupi štekel ogrodja.

Z velikimi napor in veliko nadurnega dela je bila dosežena v **Profitnem centru Predelava debele pločevine** končna proizvodnja 7.738 ton, kar je 6,0 odstotka nad operativnim in 7,5 odstotka nad gospodarskim načrtom. Izdelana je bila rekordna količina 2.815 ton nerjavne pločevine. V kakovostnem asortimanu se je povečal delež pločevine, ki zahteva termično obdelavo. Večji nepredvideni zastoji so se pojavili na posameznih agregatih predvsem zaradi okvar žerjavov. Na Ebner kalilni peči je bilo 50 ur zastoja po letnem remontu zaradi povesa novih grelnih spiral. Izplen je bil nižji za 0,1 odstotka predvsem zaradi večjega izmeta na nerjavni pločevini.

Pred Profitnim centrom PDP je v maju velika naloga. Zaradi izpada proizvodnje na ogrodju Štekel je potrebno doseči maksimalno proizvodnjo debele pločevine, ki jo omogoča trg in tehnične zmogljivosti.

V Profitnem centru Hladna predelava je bilo izdelano 10.118 ton hladno valjanih izdelkov ter 3.216 ton toplo valjanih trakov in pločevine za prodajo. To je 1,8 odstotka nad visoko zastavljenimi operativnim načrtom. Tudi specifične porabe energije so nižje od načrtovanih. Poraba električne energije je kar za 18,5 kWh na tono nižja in zemeljskega plina za 7 m³ na tono od gospodarskega načrta. Izplen je bil presežen za 0,2 odstotka od predvidenega. Največ zastojev je bilo na liniji za pripravo kolobarjev in lužilni liniji zaradi pomanjkanja vložka. Zastoji na liniji za gašenje in luženje nerjavne pločevine so bili zaradi okvare sklopke nateznega valja in

ventilatorja za zgorevni zrak. Linija rezanja in Bronx sta obratovali tudi v sobotah, predvsem zaradi izredno neugodnih naročil. Izveden je bil mesečni remont valjalnega stroja Sendzimir in linije CRNO. Zaključeno je testiranje linije za razrez SSSL po večji rekonstrukciji.

V celoti lahko ocenjujemo mesec april kot zelo uspešen. Čakajo nas velike težave v mesecu maju in juniju zaradi enomesečnega zastoja na valjalnem stroju Štekel. V Profitnem centru Hladna predelava bo veliko pomanjkanje vložka in s tem izpad proizvodnje za okrog 8.000 ton.

Tehnični direktor
Branko Banko, univ.dipl.ing.

PODPISANA POGODBA ZA CRNO

V torek 21. maja sta direktor Acronija prof. dr. Prešern in direktor Fata Hunter dr. Tropeano podpisala pogodbo o rekonstrukciji linije CRNO v PC Hladna predelava.

S tem bo Acroni postal še pomembnejši evropski proizvajalec elektro pločevin, saj se bo proizvodnja povečala za 50 % oziroma na 75.000 ton.

KONFERENCA NIKELJ - KUBA 2002

Konference sva se udeležila glavni direktor dr. Vasilij Prešern in avtor zapisa.

Program nerjavnih jekel je poleg elektropločevin ključni strateški program Acronija. Značilnost navedenega programa je sorazmerno stabilna rast potrošnje. V letošnjem letu se napoveduje 4-odstotna rast, za leto 2003 pa celo 7-odstotna. Druga značilnost programa so velika cenovna gibanja navzgor in navzdol zaradi cenovnih sprememb niklja. Cena se je v preteklosti v razmaku slabih dveh let že spremenila z 3500 USD za tono na 10.500 USD za tono, potem pa je ponovno padla na 5.300 USD za tono. Z nikljem se trguje na borzi in na ceno poleg nesorazmerij med proizvedeno količino in porabo v veliki meri vplivajo tudi spekulativni nakupi.

Na Kubi se nahajajo druga najbogatejša nahajališča niklja na svetu. Imajo tri predelovalne tovarne, ki so s pomočjo tujega kapitala v zadnjih letih močno povečale obseg proizvodnje. Trenutna letna proizvodnja je cca 100.000 ton, kar predstavlja približno 10 odstotkov svetovne proizvodnje. Zmogljivosti dveh tovarn, ki smo si jih ogledali, so popolnoma izkoriščene.

Na konferenci smo se srečali z predstavniki firme Glencore, našim ključnim dobaviteljem niklja in ključnimi proizvajalci nerjavnih jekel iz Evrope in Daljnega vzhoda. Trenutna ocena tržnih pričakovanj je zelo optimistična navkljub dejstvu, da se bodo v kratkem aktivirane dodatne naložbe za proizvodnjo nerjavnih jekel. Veliko stikov in razgovorov je bilo vezanih tudi na postopek privatizacije družb sistema SŽ.

Analize napovedi glede gibanja cene niklja, ki so bile izdelane v preteklosti, dokazujejo, da so gibanja nepredvidljiva. Zato je strategija nabav niklja in surovin, ki so vezane nanj, zelo zahtevna. Napovedano je bilo, da bo cena niklja kratkoročno sicer še rasla do največ 7.300 USD, potem pa naj bi se ustalila na ravni 6.300 do 6.500 USD za tono. Glavni razlog je presežek proizvedenih količin nad pričakovano porabo.

Veliki učinki, ki smo jih v zadnjem obdobju dosegli z optimalnejšim nakupom surovin za proizvodnjo nerjavnih jekel, in strategija, da obseg proizvodnje in prodaje nerjavnih jekel še povečujemo, zahtevajo od odgovornih za odločitve še več znanja in informacij. Udeležbe na konferencah, kjer je zbrano veliko ljudi in informacij, pa so zelo učinkovite.

Ljubo Osovnikar

DELNICE ŽELEZARJEV

Ob koncu preteklega leta je Državni zbor Republike Slovenije sprejel Zakon o prevzemu in načinu poravnave obveznosti Slovenskih železarn v zvezi s programom prestrukturiranja. Zakon določa, da Republika Slovenija prevzema določene obveznosti Slovenskih železarn, da se stanovanja oziroma stanovanjska podjetja (Meting Jesenice, Stanovanjsko podjetje Ravne in Prostand Štore) s posebno pogodbo odplačno prenesejo na Stanovanjski sklad Republike Slovenije in da je za s predhodnim zakonom dano možnostjo zamenjavo delnic SŽ za poslovne deleže v posameznih prodanih odvisnih družbah določena nominalna vrednost delnice v višini 100.000,00 tolarjev. To pomeni, da bo ob vsaki prodaji posamezne odvisne družbe možno uveljavljati pravico do zamenjave poslovnih deležev. Obstoječe delnice, ki jih poseduje preko 15.000 železarjev na vseh lokacijah in ki jih v vsem obdobju od leta 1998 ni bilo možno menjati, ker ni bilo določeno menjalno razmerje in ker v nobenem primeru niso bile zanimive za prodajo (še nobena delnica po prodajni poti ni zamenjala lastnika), naj bi se torej zamenjale za lastniške deleže v Acroniju, Metalu, Nožih in drugih že in še neprodanih odvisnih družbah.

V sredini meseca aprila t.l. so direktorji vseh treh družb pooblaščenki in uprava Slovenskih železarn podpisali poseben dogovor, ki določa medsebojna razmerja pri lastninjenju odvisnih družb, predvsem pa določa, da bodo družbe pooblaščenke oziroma delničarji izvedli zamenjavo delnic za deleže v odvisnih družbah po teritorialnem načelu. Taka usmeritev izhaja iz dejstva, da so zaposleni, bivši zaposleni in upokojeanci v pretežni meri listine za premalo izplačane plače in certifikate vnovčevali pretežno v družbah pooblaščenkah, kjer so tudi sedeži odvisnih družb.

Omenjeno pogodbo je potrdil tudi Nadzorni svet Lamete, ki se je sestal na svoji 2. seji v začetku meseca aprila. Poleg pogodbe je NS potrdil dosedanje poslovne izkaze, predlog finančnega načrta in nekaj drugih sklepov, ki so vezani na delovanje družbe.

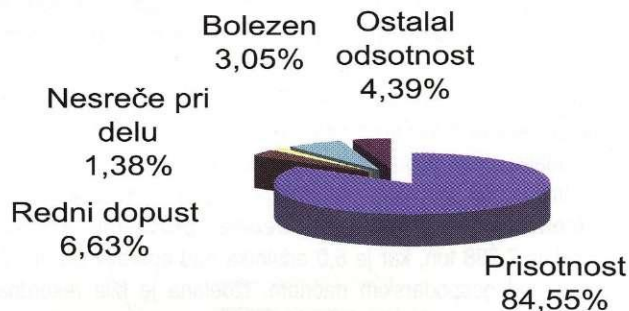
V skladu z zakonom o privatizaciji Slovenskih železarn je bil pred časom objavljen razpis za prodajo določenih energetskih družb. Posebej imenovana komisija je že pripravila predlog najprimernejšega ponudnika. V nadaljevanju se pripravlja razpis za prodajo še ostalih družb. Na začetku omenjeno možnost, ki delničarjem omogoča pridobiti lastniški delež do 20 % v vsaki prodani družbi, bo po predvidevanjih možno koristiti ob koncu letošnjega oz. v začetku prihodnjega leta, ko bi naj bilo kaj več znanega o kupcu jedrne družbe na lokaciji Jesenice.

Ludvik Bergles

KADROVSKA GIBANJA V APRILU

ODSOTNOST

Aprila je bila odsotnost z dela za dva odstotka manjša kot lani. Izostanki zaradi bolezni in poškodb pri delu so bili enaki, ostala odsotnost pa manjša.

Ivanka Mavri

JUBILANTI DELA

10 LET:

Darko Močnik

PC Pred.deb.pl.

20 LET:

Vasko Kostadinov

PC VP-jeklarna

Dušan Pozvek

PC VP-jeklarna

Sejat Rakovič

PC VP-jeklarna

Zoran Savič

Tehnična kontrola

Olga Oven

Nabava

Azra Muranovič

Kadrovska služba

30 LET:

Ibrahim Šečkanovič

PC VP-jeklarna

Slavko Došenovič

PC VP-valjarna

Marija Oblak

Nabava

Iskrene čestitke!

GIBANJE POŠKODB PRI DELU

V mesecu aprilu se je pripetilo **18 poškodb pri delu**. Poškodovanci so bili zaradi posledic teh poškodb in posledic poškodb v preteklosti **odsojni z dela 430 delovnih dni**, to je dobrih **26 dni na poškodbo**. V povprečju je bilo dnevno odsotnih z dela **20 zaposlenih**.

V mesecu aprilu se je pripetila ena poškodba več kot v mesecu marcu.

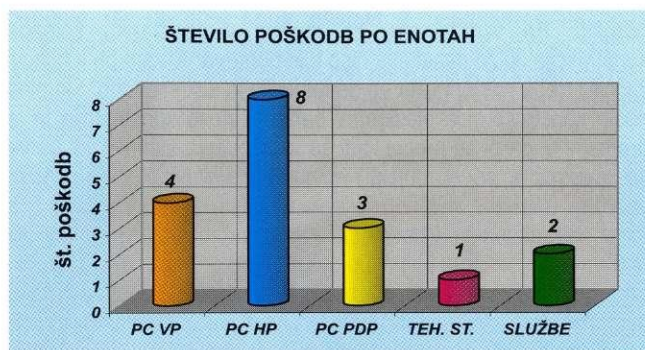
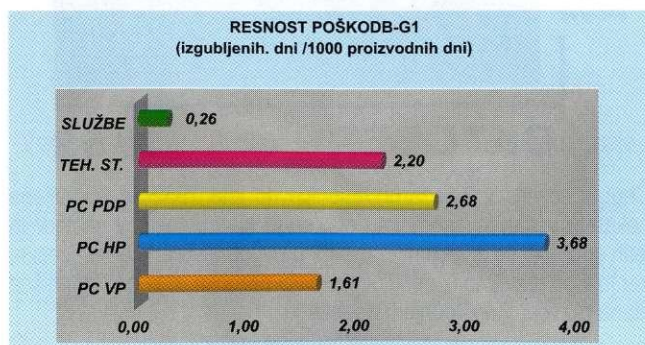
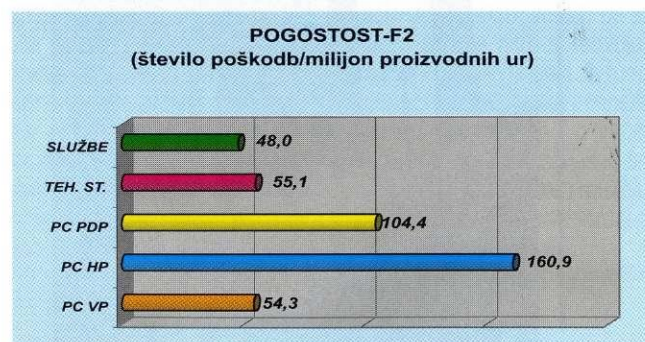

Tabela: Primerjava števila poškodb v aprilu z mesecem marcem:

	PCVP	PC HP	PC PDP	TEH.ST.	SLUŽBE
MAREC	6	8	1	2	0
APRIL	4	8	3	1	2
SKUPAJ	-2	=	+2	-1	+2

Legenda: + porast števila poškodb
- zmanjšanje števila poškodb
= enako število poškodb

Pogostost ostaja tudi v aprilu največja v PC HP, sledijo PC PDP, tehnične storitve, takoj za njimi je PC VP in zadnje so službe.

Resnost je zelo visoka v PC HP, sledijo PC PDP, tehnične storitve, PC VP in službe.

Sabina Polončič

IZ SVETA JEKLA

JEKLO SE DA TUDI LEPITI

Že dolgo pred vijačenjem, kovičenjem, spajkanjem ali varjenjem je človek znal lepiti. Lepljenje je najpreprostejši in najstarejši način spajanja različnih materialov. Tudi za medsebojno spajanje delov iz jeklene pločevine ali spajanje jekla z drugimi materiali je že dolgo v rabi. V zadnjem času pa postopki lepljenja močno pridobivajo na veljavi zlasti v avtomobilski industriji. S pravilno izvedenim lepljenjem dobimo trdne in zanesljive spoje, ki imajo dolgo življenjsko dobo in imajo lahko nekatere pozitivne lastnosti, ki jih z drugimi načini spajanja ni možno doseči.

V avtomobilski industriji je zelo pomemben cilj doseči čim večje zmanjšanje teže vozila.

Pri tem ima jeklo s svojim razvojnim potencialom, cenenostjo in sposobnostjo recikliranja pri uporabi spajanja z lepljenjem obetavno prihodnost. V primerjavi s točkovnim varjenjem, ki

sedaj predstavlja glavni postopek spajanja v avtomobilski industriji, je prednost lepljenja lažja možnost oblikovanja, sestavni deli so lahko kompleksnejših oblik in lažji, zagotavljajo boljše togost ob istočasnem zmanjšanju debeline pločevine in s tem tudi teže posameznih sestavnih komponent. Dodatna prednost je, da pri lepljenju v nasprotju s točkovnim varjenjem ni potrebno imeti dostopa do spajanih delov z obeh strani. Nadaljnja slabost točkovnega varjenja v primerjavi z lepljenjem je tudi, da ne moremo variti pločevin tanjših od 0,6 milimetra, lepimo pa lahko poljubno tanke pločevine. To je še zlasti pomembno pri izdelavi »sendvič« sestavnih delov, pri katerih je na zunanji strani zelo tanka pločevina, sredico pa sestavlja zelo lahek čvrst material. Taki sendvič elementi imajo dobro nosilnost, zato jih uporabljajo za izdelavo delov z veliko površino, kot so deli strehe in/ali dna avtomobila. Te dele na stranske dele avtomobila pritrdijo preprosto z zlepljenjem. Lepljeni deli zagotavljajo boljše dušenje in manjšo podvrženost utrujanju materiala (boljšo trajno trdnost).

Z uporabo lepljenja namesto točkovnega varjenja je možno zmanjšati težo karoserije do 15 %.

Tudi pri preskusu trka (Crash test) so se lepljeni nosilci v primerjavi s točkovno varjenimi izkazali za boljše. Pri točkovno varjenem nosilcu škatlaste oblike je pri tem testu reza med točkovno zavarjenimi mesti zazijala. Pri lepljenem nosilcu do tega pojava ni prišlo, poleg tega pa so bile gube, ki so nastale pri testu, manjše in številčnejše, kar pomeni, da je lepljeni nosilec sposoben absorbirati v primerjavi s točkovno varjenim večjo energijo trka.

Robotizirano lepljenje in točkovno varjenje stranskih okvirov med izdelavo BMW serije 7. V avtomobilu je kar 140 m lepljenih in kombiniranih lepljenih/točkovno varjenih spojev.

Aleš Lagoja

V mesecu aprilu in maju sta imela sindikata v družbi Acroni kar nekaj aktivnosti.

- Sestanek smo imeli z ga. Šmon – Heller o prehrani med delom. Pripomba sindikata je bila predvsem na ceno izdelkov, kot so salama, sir, sokovi, jogurti in solate. Glede na pripombe zaposlenih v posameznih oddelkih smo opozorili na kakovost prehrane, posebno enolončnic, ker nekatere napenja v trebuhu in jih peče zgaga. Pripomba je bila tudi na pomanjkanje jedilnega pribora (žlic, vilic) na lokaciji Javornik.
- 16. maja sva pogajalski skupini obeh sindikatov v Ljubljani parafirali Skupna izhodišča kriterijev in meril za delovno uspešnost in stimulacijo. Sprejem in potrditev dokumenta na organih socialnih partnerjev (delodajalci in delojemalci) v sistemu SŽ naj bi bilo izvedeno do konca maja in v začetku junija naj bi bil še podpis dokumenta s strani predsednika uprave SŽ. Izvajanje postopka ocenjevanja stimulacije pa naj bi bilo v družbi Acroni izvedeno v zadnjem četrtletju leta 2002.
- V mesecu maju pa je bilo izvedeno ocenjevanje na delovnem mestu po določenih kriterijih, ki so bili v NOVICAH že predstavljeni. Sindikata bosta v drugi polovici maja dobila izvedbo ocenjevanja na vpogled. Izplačilo naj bi bilo pri plači za mesec maj.
- Imeli smo tudi redni mesečni sestanek z direktorjem družbe Acroni, prof.dr. Vasilijem Prešernom. Seznanil nas je z izrednim dogodkom, to je okvara statorja pogonskega motorja glavne generatorske grupe na Stecklu. Okvara bo imela negativni vpliv na poslovanje družbe. Pri plači 17. maja je bil izplačan prvi del regresa v višini 75.000,00 SIT bruto, sindikata pa se glede na nastali položaj v družbi Acroni o drugem delu regresa še dogovarjata s poslovodstvom. Dogovarjali smo se tudi o povečanju zneska k dodatnemu pokojninskemu zavarovanju, ki ga plačuje družba. Dogovor še ni dokončen. Direktor nas je seznanil tudi z naložbami, ki bodo potekale v letošnjem in prihodnjem letu.
- Sindikata sta imela tudi sestanek na Ministrstvu za delo – o reševanju težav invalidov oziroma problematiki težje zaposljivih delavcev v sistemu SŽ. Ta projekt sedaj sicer poteka, ostale so le še nekatere nerešene zadeve, ki jih bomo poskušali reševati v dogovoru z ministrstvom in upravo SŽ.

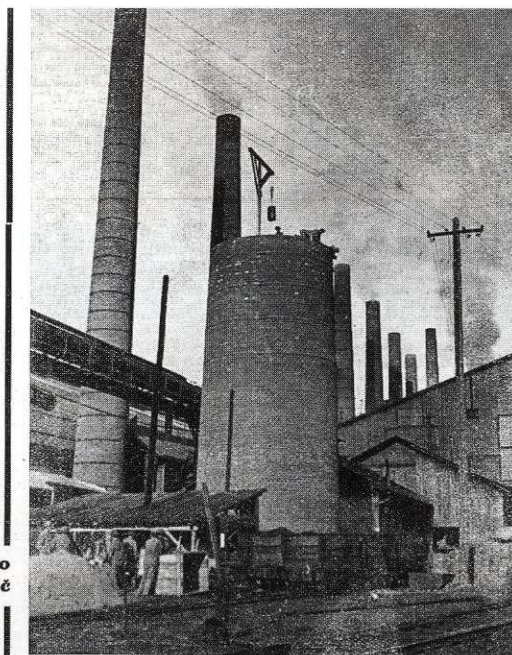
SKEI Slovenije, Sindikalna podružnica družbe Acroni
Predsednik JANEZ VILMAN
Sindikat družbe Acroni, NEODVISNOST - KNSS
Predsednica SONJA CUZNAR

Narčise so pobelile Pristavo.

STANJE TOVARNIŠKIH ZGRADB LETA 1952

Najstarejše še obstoječe in uporabne zgradbe naše tovarne so iz leta 1890. Na splošno velja, da je večina stavb visoke starosti, njihovo vzdrževanje je drago in neučinkovito, saj ne ustrezajo več današnjim potrebam. Nekatere strešne konstrukcije - zlasti lesene - so že tako dotrajane, da je popravilo nemogoče in jih bo treba porušiti. Pri vzdrževanju so močno v zaostanku železne konstrukcije, ki že desetletja niso bile pobarvane, zato bo k njihovi zaščiti treba pristopiti kar se da temeljito in sistematično. Skupina naših konstrukcijskih pleskarjev barva le nove konstrukcije in je premajhna, da bi se mogla lotiti še vzdrževanja starih. Tudi barve so neustrezne, saj so objekti večinoma izpostavljeni neprimernim vplivom vremena in tehnološkega procesa. Pločevinasta kritina (črna, pocinkana in valovita) ni primerna za tiste hale, kjer pri proizvodnem procesu nastajajo določeni plini, žveplene in kislinske pare ter podobno. Na strehah takšnih objektov bi bil tako najprimernejši valoviti salonit, vendar je njegova kakovost neustrezna, ker se že ob najmanjših obremenitvah (sneg, hoja) lomi in ob zmernih tresljajih (žerjavi) poka. Dokler ne bomo dobili ustreznega salonita, ki je izdelan iz dolgovlaknatega azbesta (!), bomo pač morali uporabljati kritine, narejene iz naših proizvodov. Opozoriti moramo še na neustreznost armiranega stekla, ki zaradi plinov in kislinskih par razpada. Iz navedenega sledi, da so stroški popravila in vzdrževanja stavb zelo visoki in znašajo, - ne oziraje se na drobna vzdrževalna dela - od 55 do 70 milijonov din letno. V naslednji številki pa bo opisano stanje posameznih sklopov objektov.

Za šesto SM-peč

OKTOBER 1952

Čeprav so bila v Železarni Jesenice do leta 1952 že opravljena nekatera velika investicijska dela, se je njen kolektiv v naslednjih letih spoprijel še z večjimi in težjimi izzivi obnove in modernizacije, kar je lepo razvidno iz pričujočega dela poročila, ki je bilo izhodišče plana razvoja v naslednjem desetletju.

Vir: Elaborat o perspektivnem planu razvoja ŽJ iz leta 1952 (Arhiv ŽJ 1945 - 1992)

Zdravko Kovačič

OKOLICA Korlnovega rova

Še danes najbolje ohranjen rov v Savskih jamah, ki leži na nadmorski višini tisoč metrov, je bil najnižji izvozni rov rudišča v Savskih jamah, imenovan Korlnov rov. Ob njegovem vходу je nameščena informativna tabla, če pa se podamo levo od vhoda, pridemo do ravnice, ki je nastala z nasutjem odpadnega izkopanega materiala. Znano je, da so rudo že tik ob rovu čistili in sortirali, zato so bile v bližini običajno postavljene tudi pražilne peči - gromedle. Na isti ravnici je še ohranjeno nekdanje skladišče razstreliva.

Na fotografiji je posnetek hiše, ki je danes v lasti Gozdnega gospodarstva Bled (hišo oddaja v najem zasebniku), včasih pa je bila vidna tudi s spodnje strani. V naravi se vse hitro spreminja, prerašča, zarašča, tako da je gromedla v vlogi čistilne peči za rudo vidna le še v svojem spodnjem delu. Fotografija, ki je bila posneta 10. oktobra leta 1896 pa je ena redkih, ki nam priča o večjih stavbah v tamkajšnji okolici, katerih prisotnost v naravi danes le še slutimo ali ugibamo. Fotografijo hranimo v Gornjesavskem muzeju Jesenice, v fondu starejše fototeke Kranjske industrijske družbe pod številko 1261.

Za bralce Novic pripravila Irena Lačen Benedičič

ŠPIKOVI PREBLISKI

Sposobni še napake delajo mojstrsko.

Če je svoboda res zlata, ni čudno, da je imam tako malo.

Maj je najkrajši mesec. Ima samo tri črke...

Vem, zakaj Novice izhajajo šele po plači. S polnim žepom lažje prenesemo kakšno slabo novico.

Dobro je imeti televizor. V toplih dneh je tako lepo videti morje.

Tudi to je eleganca, če se elegantno izogneš delu.

Doma sem povsem nekoristen. Še klôpe k hiši prinese žena. Poslanci imajo skoraj tako plačo kot jaz. Skoraj. Zadaj imajo eno ničlo več.

Prihaja čas za hojo v gore. Končno! Le tako bom lahko kam prilezel...

Napredoval sem v službi. Prestavili so me z metle na omelo.

PREDSTAVITE NAM SVOJE IZDELKE, KONJIČKE...

V prejšnjem mesecu smo v Acroniju odprli razstavo likovnih del našega sodelavca Janka Gašperina, njegove hčerke Teje in Sandre Rebek.

V jedilnici upravne stavbe se je za to priložnost zbralo precej zaposlenih, čeprav smo jih - resnici na ljubo, pričakovali več.

Avtorji razstave od leve proti desni Sandra Rebek, Teja in Janko Gašperin ter tehnični direktor Branko Banko.

Odprtje razstave je popestril naš sodelavec, amaterski igravec, Borut Verovšek z recitacijo "Apel podoba svojo na ogled postavi" in nekaj predstavitenimi besedami o avtorjih razstave.

Zbrane je nagovoril tudi tehnični direktor Branko Banko. Dejal je, da mu je v veliko veselje odpreti razstavo našega sodelavca, ki je zbral korajžo in nam pokazal svoje izdelke. Želi, da bi bilo v Acroniju takšnih dogodkov v bodoče še več. V velikem kolektivu je prav gotovo veliko takšnih ljudi, ki poleg rednega dela slikajo, fotografirajo, skratka se ukvarjajo s konjički, in nam lahko pokažejo svoje izdelke. Uprava jim bo z veseljem omogočila, da nam jih predstavijo. S temi besedami je tudi uradno odprl razstavo in zbrane povabil na ogled.

V vpisno knjigo so med drugim zapisali :

"Razstavljavcem in organizatorjem razstave iskrene čestitke. Naj iz te kali vzklje stalna bilka, ki bo še naprej spremljala in oplajala jeseniške železarje (Gornjesavski muzej Jesenice).

Slike so krasile stene jedilnice do konca maja. Zdaj čakajo na nove razstavljalce.

ANKETA

In kaj menijo o razstavi in odločitvi uprave, da podpre takšno dejavnost naši sodelavci?

Tomaž Kramar, PC Hladna predelava

Razstave si nisem ogledal. Ker sem vezan na prevoz na delo, bi moral zato priti posebej na Jesenice. Podpiram takšno odločitev uprave. Lepo bi bilo, da bi se še kdo opogumil in nam pokazal svoje izdelke. Mogoče bi razmislili in kakšno razstavo postavili v jedilnicah po obratih. Tam bi bila proizvodnim delavcem bolj dostopna.

Mujaga Haskič, PC Hladna predelava

Obvezno jo bom šel pogledat. Zelo je lepo, da je uprava družbe omogočila razstavo amaterskemu slikarju. Mogoče bi bilo potrebne malo več reklame, da bi si jo ogledalo čim več zaposlenih.

Ilija Dimač, PC Hladna predelava

Zelo lepa gesta s strani uprave, čeprav razstave nisem šel pogledat. Nisem z Jesenic, med delom pa nimam časa.

Nataša Rajakovič, PC Hladna predelava

Slike so lepe. Lepo, da je uprava to omogočila njemu in obema mladima in nadarjenima slikarkama, saj je postavitve razstave najbrž kar draga stvar. V svoja dela je vložil veliko truda, zato to zelo odobravam. Upam, da bo razstav več in z različno tematiko. Tudi drugim zaposlenim, ki kaj ustvarjajo naj to omogočijo.

Dora Resman, Finance

Razstava mi je zelo všeč, še posebno krajine, ker so mi bolj domače kot sodobni stili. Tudi slike živali, ki jih ustvarja njegova hči so zelo lepe, čeprav so predstavljene na povsem drugačen način. Posebno ker je naš delavec in ker je v delo vložil veliko truda, odobravam takšno odločitev uprave z željo, da bi to omogočila še kakšnemu zaposlenemu

l.m.

10 LET GORNJESAVSKEGA MUZEJA JESENICE

Začetki muzejske dejavnosti na Jesenicah segajo v začetek 50.ih let 20. stoletja, ko je bil na pobudo nekaj zanesenjakov ustanovljen Tehniški muzej Železarne Jesenice, ki je leta 1951 pripravil obsežno razstavo o zgodovini železarstva in rudarstva na Gorenjskem ter tri leta pozneje dobil stalne prostore v Ruardovi graščini na Stari Savi. Naslednik Tehniškega muzeja Železarne Jesenice je bil občinski Muzej Jesenice, ki je bil ustanovljen leta 1991, z delovanjem pa je začel leto pozneje. Letos mineva torej deset let, odkar je z delovanjem začel občinski muzej. V tem času sta bili na območju nekdanje občine Jesenice ustanovljeni dve novi občini: občina Kranjska Gora leta 1994 in občina Žirovnica leta 1998. Po zadnjih spremembah so se občine dogovorile za soustanoviteljstvo in tako je muzej dobil tudi današnje ime Gornjesavski muzej Jesenice. Muzej deluje na območju občin Jesenice, Kranjska Gora in Žirovnica, upravlja s petimi objekti

(Liznjekovo domačijo, Kosovo in Ruardovo graščino, Prešernovo in Finžgarjevo rojstno hišo) ter strokovno skrbi za 8 stalnih muzejskih zbirk (etnološko zbirko v Liznjekovi domačiji, Triglavsko muzejsko zbirko, zbirko novejših zgodovine v Kosovi graščini, železarsko, rudarsko in paleontološko zbirko v Ruardovi graščini, zbirko v Prešernovi, Finžgarjevi in Čopovi rojstni hiši). Uprava muzeja je na Stari Savi v Ruardovi graščini.

V preteklih desetih letih smo v muzeju izdali mnogo tiskovin, med katerimi velja izpostaviti naslednje: vodnik po muzejskih zbirkah Muzeja Jesenice, knjigo o zgodovini Jesenic z naslovom Od trga do mesta, študijski zvezek Ortenburški rudarski red in aktivno sodelovanje pri nastanku zadnjih treh jeseniških zbornikov.

Vsako leto smo organizirali od 10 do 15 razstav v Kosovi graščini in 4 razstave letno v Liznjekovi domačiji. Posebej velja omeniti razstave z izrazito "jeseniško" tematiko: razstavo cerkvenih platen

Muzejske delavnice za najmlajše: Najprej naredimo s pomočjo starih kovancev papirnat denar, potem pa se bomo igrali muzejsko trgovino.

Nicola Grassija, razstavo Stara Sava včeraj, danes jutri, razstave o zgodovini kemijskega in fizikalnega laboratorija ter raziskovalnega oddelka Železarne Jesenice, razstavo Prešernovih portretov, razstavo o umetni obrti družine Višnar ter razstavo Iz zasebnih

zbirk. Vse našete občasne razstave si je ogledalo veliko število obiskovalcev. Rekorden obisk je požela razstava Prešernovih portretov, ki si jo je v mesecu dni ogledalo 1500 obiskovalcev. Vzporedno smo se trudili, da ne bi pozabili tudi na naše stalne zbirke. Nekatere smo postavili na novo, druge pa smo prenovili. Tako so bile v desetletnem obdobju postavljene ali prenovljene naslednje zbirke: stalna paleontološka zbirka v Ruardovi graščini leta 1993, stalna razstava Matija Čop in njegov krog ter življenje in delo z multimedijo ob 200-letnici rojstva leta 1997, stalna razstava o življenju in delu Franceta Prešerna ob 200-letnici rojstva leta 2000, stalna razstava o življenju in delu Josipa Vandota v Liznjekovi domačiji leta 2001.

V avli muzeja so bile predstavljene raziskovalne naloge osnovnošolcev.

Posebno mesto v razstavni dejavnosti ima tudi razstava Slovensko plavžarstvo 20. stoletja-jeseniški plavži, ki je bila prvič postavljena leta 1998 v Kosovi graščini, do danes pa je gostovala že v osmih krajih doma in v tujini. V tem času si jo je ogledalo 21328 obiskovalcev.

Prav tako nismo pozabili na promocijo naše dejavnosti in tako vsako leto organiziramo nekaj deset prireditev za obiskovalce. Število obiskovalcev na naših zbirkah je vztrajno naraščalo do leta 2000, ko je v Prešernovem letu doseglo številko rekordnih 70 000 obiskovalcev.

Popularizacija naše dejavnosti je še posebej usmerjena k tistim ciljnim skupinam, katere čutijo naravno privrženost zgodovini tehnike. Tu seveda mislimo zlasti na železarje, tako tiste aktivne kot upokojene, ki še vedno z zanimanjem spremljajo dosežke v stroki in muzejski dejavnosti s tega področja. V začetku leta 2001 smo tako z razstavo o jeseniških plavžih gostovali v avli podjetja Acroni na Jesenicah. Vsi, ki so si razstavo ogledali, so jo z navdušenjem sprejeli in tako se je porodila zamisel, da v avli postavimo stalno vitrino, v kateri se bodo izmenjevala pričevanja o zanimivih dogodkih iz zgodovine. Razstavo o plavžih smo nato preselili v Tehniški muzej Slovenije v Bistri.

Pomladi se je pokazala možnost kandidature za sklad malih projektov PHARE. Ob podpori oddelka za gospodarstvo Občine Jesenice smo se odločili, da sodelujemo pri kandidaturi KS Planina pod Golico projektom Promocija tehniške dediščine. Naš partner na avstrijski strani je bila Slovenska prosvetna zveza iz Celovca, sledilo je gostovanje razstave o plavžih v K&K centru v Šentjanžu v Rožu. Poleg tega smo izdali študijski zvezek Ortenburški rudarski red in igrice Podkev sreče.

Kakor je bilo pestro dogajanje preko celega leta, tako je bil pester tudi zaključek. Na Stari Savi so se zgodile velike spremembe in podoba tega predela Jesenic je danes drugačna. Podrli so stare proizvodne hale ter postavili most, ki je odprl nov dostop do muzeja in obogatil arhitekturno podobo Stare Save. Most so 12. decembra 2001 slovesno odprli predstavniki Občine Jesenice in Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve. Muzealci smo ob tej priložnosti pripravili prenovno zadnjega prostora železarske zbirke. Na panojih smo prikazali razvoj Železarnice Jesenice od prvih povojnih let do

devetdesetih, ko so se iz nekdanje železarnice razvila nova podjetja, ki delujejo še danes. Ob tem je izšla zloženska o stalni železarski, rudarski in paleontološki zbirki, ki jo je finančno podprlo podjetje Acroni.

V muzeju se že nekaj let trudimo, da bi pritegnili tudi naše najmlajše obiskovalce. Njim je še posebej namenjen Dan odprtih vrat, ki ga organiziramo vsako leto ob 18. maju-mednarodnem dnevu muzejev. Lani smo prenovili del stalne železarske zbirke, kjer je bilo razstavljeno posodje iz rudarske kuhinje. Razstavljene eksponate smo dopolnili z rekonstrukcijo delavske kuhinje iz začetka 20. stoletja. Naši mladi obiskovalci so priložnostno razstavo z navdušenjem sprejeli. Obiskala nas je tudi TV Slovenija, ki je prispevek objavila v oddaji Vaš kraj. Letos smo pripravili muzejsko delavnico »Igrajmo se muzejsko trgovino«. V letošnjem letu nas čaka še priprava retrospektivne razstave likovnih del akademskega slikarja Jaka Torkarja, ki jo bomo slovesno odprli v mesecu oktobru. Ob razstavi bo izšla tudi monografija. Načrtujemo tudi nadaljevanje strokovnega dela na področju železarstva, kjer se pripravljamo na oblikovanje multimedijskega programa na temo zgodovina železarstva.

Deseto obletnico delovanja muzeja bomo obeležili delovno in upamo, da nas boste pri tem podprli vsi, ki spremljate naše delo in prizadevanja za ohranitev zgodovinskega spomina Jesenic.

Ravnateljica
Nataša Kokošinek

SPOMINSKA RAZSTAVA FOTOGRAFIJ JANEZA AVSENIKA OB MEDNARODNEM LETU GORA

Tako se je Fotografsko društvo Jesenice in Planinsko društvo Javornik - Koroška Bela oddolžilo ob obletnici smrti svojemu dolgoletnemu članu, ljubiteljskemu fotografu Janezu Avseniku. V zgibanko je o njem napisala predsednica društva Marija Heberle Perat: "V delih zablestijo odsevi občutenj v kristalnem vzdušju zimskih pokrajin in v neslišnih stopinjah gornikov skozi meglo v visokogorju. Na tej razstavi se pred nami zrcalijo gore, ožarjene od sonca, z neko magično privlačnostjo počivajo v razkošju cvetja ali pa ponujajo zavetje gornikom."

Otvoritev razstave fotografij Janka Avsenika - hči Tonja prejema diplomu za svoje fotografsko delo.

Gore in cvetje - oboje je imel Janko rad. Z njimi nam je krajšal čas tudi v Novicah, nas vabil v naravo, ki mu je poleg družine in prijateljev do konca dajala moč. Jabolko pa ne pade daleč od drevesa. Ob tej priložnosti je njegova hči, 12-letna Tonja prejela diplomu za svoje fotografsko delo.

I.m.

AKTIVNOSTI DMIT

Društvo vsako leto organizira že tradicionalne izlete. Eden izmed njih je prav gotovo smučanje na Voglu. V lanskem letu smo tradicijo prekinili zaradi izgradnje nove nihanke. Kako je bilo pa letos?

Vogel nas ne vabi le pozimi

Na Vogel pridemo iz ene najlepših dolin v osrčju Julijskih Alp – Bohinja. Je eno najbolj priljubljenih smučišč. Osmega marca zjutraj smo se pripeljali z lastnim prevozom in zbrali na spodnji postaji gondolske postaje. Tu nam je gospod Čop razdelil smučarske vozovnice. Podali smo se v novo gondolo, ki lahko prepe 80 ljudi hkrati. Odprtje nove nihanke je bilo lanskega avgusta.

Naredilo jo je francosko podjetje in naložba je stala 1,56 milijarde tolarjev. Je med najsodobnejšimi v Evropi. Peljemo se iz Ukanca (580 m) na Vogel (1540 m), kjer stoji Ski hotel. Tako premagamo 960 m višinske razlike. 1600 m dolgo pot prepeljemo v štirih minutah. Posebnost je v veliki strmini vzpona, ki je kar 70-odstoten. S tem se nihanka uvršča med najbolj strme žičniške trase v Evropi.

Snega letos ni bilo veliko in je pozno padel. Vendar so bila kljub majhni višini snega smučišča lepo urejena. Vreme je bilo lepo in sneg je bil pomrznjen. Na razpolago imamo tri sedežnice in pet vlečnic. Najvišja točka so Orlove glave (1800 m). Ob ugodnih snežnih razmerah in vremenu je odprto smučišče Žagarjev graben. To je dolgo preko 900 m in te pripelje naokoli v dolino ter je povezano s spodnjo gondolsko postajo. Vogel leži na jugozahodu bohinjske doline, v Spodnjih bohinjskih gorah. Od tu je možno tudi turno smučanje proti vzhodu, Suha, Rodica in proti Črni prsti ter proti zahodu na Komno. Smučišče je posebno priljubljeno spomladi, ko je že več sonca. Z Vogla je lep razgled na dolino in njen biser, Bohinjsko jezero. Na severu pa te očarajo dvatisočaki z očakom Triglavom (2863 m) in bohinjskimi planinami. Ni bilo veliko smučarjev in smo se dobro naužili zimskih radosti. Popoldne smo se podali nazaj v dolino in si privoščili v Kristalu, na Ribčevem lazu pozno kosilo.

Vogel nas ne vabi le pozimi na svoja smučišča. Zanimiv je tudi, ko ni snega. Je lepa razgledna točka in izhodišče različnih planinskih tur. Bohinjci se bodo trudili, da bodo z dodatnimi naložbami in programi še bolj pritegnili ter navdušili obiskovalce.

Marjan Mencinger

90 LET IGRANJA NOGOMETA NA JESENICAH

Nogometni klub Jesenice v letošnjem letu praznuje 90-letnico svojega organiziranega delovanja.

Prvo tekmo so Jeseničani odigrali na Jesenicah leta 1912 z ekipo Trsta in jo izgubili z rezultatom 13 : 0. Po prvi svetovni vojni so igrali nogomet na Jesenicah v klubih z različnimi imeni: Edinost, Svoboda, Kovinar, Bratstvo, Borec, Gorenjec. Nogomet se je igral pred drugo svetovno vojno na treh nogometnih igriščih, ki so bili narejena z prostovoljnim delom, in sicer Podmežaklo za tovarniško kisikarno, tam, kjer danes stoji gledališče Toneta Čufarja, in v Kurji vasi v Športnem parku Podmežakla, kjer je igrišče še danes.

Nogometaši so v teh letih nastopali v različnih ligah in se ustalili v enem klubu, ki je dobil ime NOGOMETNI KLUB JESENICE. Dosegali so vzpone in padce, kar je za amaterski šport značilno. V letih od 1960 do 1962 je za moštvo nastopalo več igralcev hokeja in so dosegli 1. mesto v Gorenjski ligi, vendar se jim ni uspelo uvrstiti v višji rang tekmovanja.

V sezoni 1964/1965 je bil prvič organiziran TURNIR TREH MEJA, na katerem nastopajo ekipe iz Trbiža, Bele peči, Beljaka in Jesenic. V tem letu so v klubu so poleg članske ekipe uvedli tudi pionirsko in mladinsko moštvo, tako da je bilo zagotovljeno vsako leto prihod mladih igralcev. Ekipe v mladinskem in pionirskem razredu so dosegale tudi vidnejše rezultate v slovenskem merilu. V letih od 1970 do 1979 je igralo člansko moštvo v Gorenjski ligi in tvorilo vrh tekmovalne tabele.

Od leta 1979 do leta 1985 je člansko moštvo igralo v drugi slovenski ligi – zahod, ko je ekipa izpadla iz lige in se po treh letih ponovno vrnila.

V letih od 1990 do 2001 se je članski ekipi dvakrat uspelo uvrstiti v 3. slovensko ligo - zahod.

V zadnjih letih v klubu posvečamo veliko pozornost vzgoji mladih igralcev, ki nastopajo v ekipah od malčkov, mlajših dečkov, starejših dečkov, kadetov, mladincev, članov in ekipe veteranov. Mladinska in kadetska ekipa nastopata v drugi slovenski ligi in zasedata vidnejša mesta ter se borita za vrh prvenstvene tabele. Ostale ekipe nastopajo v Gorenjski nogometni ligi.

V nogometnem klubu Jesenice trenutno nastopa 140 registriranih tekmovalcev, ki jih vodijo trenerji Nedim Omanovič, Ferik Alešič, Ivica Marič, Branko Ivelja, Ismed Dučanovič in Mirza Vukalič. Klub vodi IO v sestavi Zoran Kramar-predsednik, Niko Brajič-podpredsednik, Branko Šuvak-sekretar, Marjan Kramar in Nedim Omanovič. Klub je v zadnjih letih pridobil tudi generalnega pokrovitelja Horvej d.o.o..

Dobro delo v mlajših selekcijah v klubu se pozna tudi pri uspehih posameznikov, ki so začeli igrati nogomet na Jesenicah in sedaj nadaljujejo športno kariero v drugih klubih, najboljši igralci igrajo tudi v prvi državni ligi Tiganj Senad, Olimpija-Ljubljana član državne reprezentance, Bogatinov Davor, Publikum-Celje.

Cilj vodstva kluba je, da v prihodnje povečamo število mladih nogometašev v mlajših kategorijah, v članski kategoriji pa načrtujemo uvrstitev v 3. državno ligo – zahod. Pri tem pa moramo zagotoviti boljše pogoje za vadbo in tekmovanje nogometašev, to je predvsem urediti odvodnavanje na pomožnem nogometnem igrišču, na glavnem nogometnem igrišču pa razširiti in obnoviti travnato igralno površino za igranje nogometa in izdelati novo atletsko stezo.

V počastitev 90-letnice igranja nogometa na Jesenicah bomo organizirali naslednje prireditve:
sobota 1. junij turnir cicibanov U-8,
nedelja 2. junij turnir cicibanov U-10,
sobota 8. junij turnir kadetskih ekip U-16,
nedelja 9. junij turnir ekip mlajših dečkov U-12,
sobota 15. junij turnir mladinskih ekip U-18,
nedelja 16. junij turnir ekip starejših dečkov U-14,

Osrednja proslava v počastitev 90. obletnice nogometa na Jesenicah v petek, 14. junija, 31. julija ali 1. avgusta v počastitev občinskega praznika prijateljska članska tekma NK HORVEJ JESENICE : NK OLIMPIJA,

V mesecu septembru turnir veteranskih ekip TRI MEJE.

Vabimo vse ljubitelje nogometa, da se udeležite prireditev ob praznovanju 90-letnice igranja nogometa na Jesenicah!

Predsednik
Zoran Kramar, dipl. inž.

Sezona 70-71

Gorenjska nogometna liga.

V sezoni 70-71 zopet igramo na prvo mesto. Osebnostno mislim da nam to to pot uspelo. Vse postaviti se v višji razred. Jedo ljudje niso več trenerji, samo igralci in tudi kapetani, mislimi smo tudi probleme z igralci, toda vsekakor nam je uspelo nastiti prvo mesto. Taka smo postali junaki Gorenjskega prvenstva in imamo dve točki prednosti.

Na stih se sledeči igralci

Trener Ljubo, Kralj Kunšič, Kuplenik, Kazar, Horžič, Zrnčič in Dudarevič, Budja, Barač, Korakovič, Jakišič, Kemel, Milan

List iz dnevnika nogometaša Francija Kralja.

ŠPIKOV KOT

Zdaj, ko je že konec maja,
toplota greje mi kosti,
vse prijetneje postaja,
ženske balzám so za oči.

Saj nisem proti navijaštvu.
Šport za telo je prava stvar.
Sem proti vsakemu divjaštvu
in da šport kroji denar.

Kdo zdržal bi doma presneto!
Televizor je za zimske dni.
In, tako - globalno vzeto,
življenje zunaj se godi.

Ko denar sem že omenil,
juhej, dobil sem regres,
a izdatke narobe sem ocenil,
menda sem revež mal čez les?

Ne hodim po mestu zgolj v zabavo.
Z avtom udobneje bi šlo.
Čeprav res ni najbolj zdravo,
je vsaj brez napora to.

Kar vsega sem zapravil,
za dopust ga ni ostalo nič.
Ko bi vsaj Cankarja kam spravil,
pa vse je žal mi vzel hudič.

Hitreje? Ah kje neki!
Parkirni prostor je težava.
In v sončni še pripeki,
v avtu zaboli me glava.

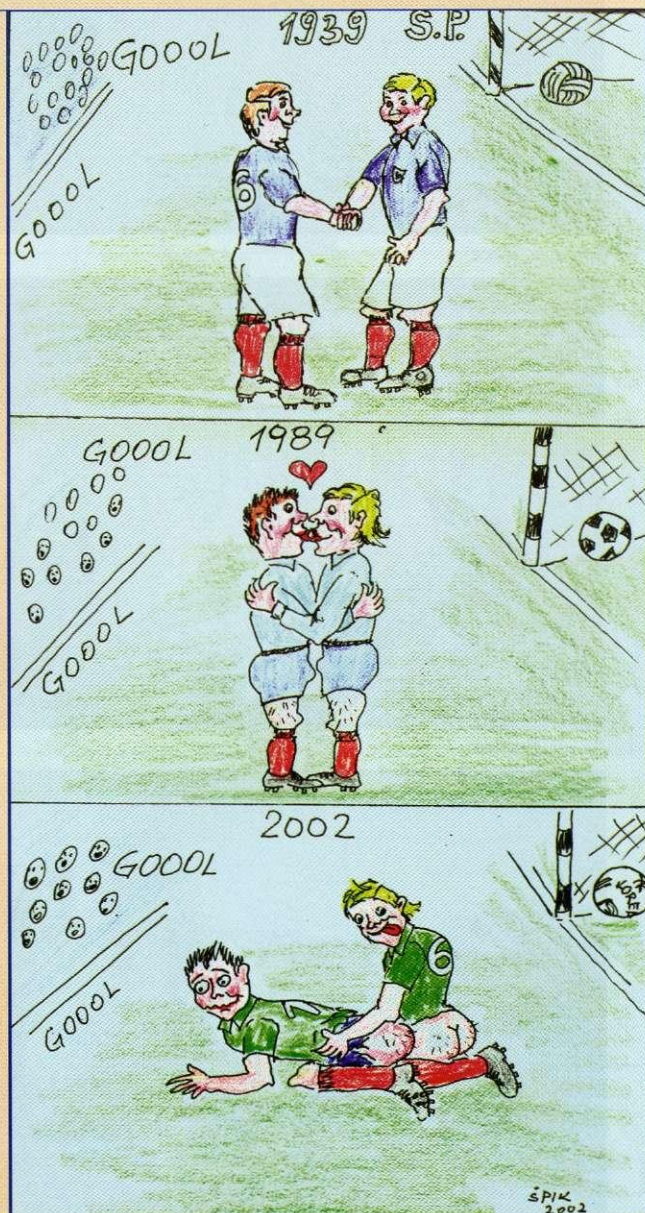
Nisem edini take sorte,
ki mu finance ne gredo.
Ko je denar - pršut in torte,
potem bankrot je nujno zlo.

Kot je že splošno znano vsem,
kam bistrati si hodim glavo,
za koticke skrite vam povem.
Kam hodim? Vendar v naravo.

Za peš film samo rabim,
fotoaparat za nekaj slik.
Na težave koj pozabim.
Samo pozdrav še!

Večine moških pa ta ne prevzame.
Povsod je "fuzba" zdaj doma.
Ko dedce žoga vname,
in Zahovič le kaj velja.

boter Špik.

POVABILO V NARAVO

Rudnica

Rudnica, 946 m, je podolgovat in poraščen vrh, ki loči Spodnjo in Zgornjo Bohinjsko dolino. Ker stoji sredi Bohinjske doline, je Rudnica lepo razgledišče. Zaradi poraščenosti od nikoder ni mogoče videti celotnega obzorja, zato pa nas vsaka jasa na poti preseneti z novim in drugačnim razgledom. Njeno teme je razrito z rudnimi rovi in jamami brez kakršnegakoli sistema. Že od pred-rimskih časov so na tem skopem svetu kopali in talili železovo rudo hematit oziroma bobrovec.

Zadnja talična peč je pod Rudnico ugasnila ob koncu 19. stoletja. Baron Žiga Zois, veliki slovenski prosvetljenec in lastnik bohinjskih fužin, je nameraval prav pod to rudno goro začeti kranjsko industrijsko revolucijo. Rudnica in vsa bohinjska narava, skopa z rudani, pa ga je pustila na cedilu. Danes nas le še ime vzpetine spominja na izumrlo dejavnost v tem delu Bohinja.

Na Rudnico pelje veliko poti in kolovozov, posebno iz Stare Fužine. Tudi iz Spodnje doline nas pripelje udobna pot iz vasi Brod v eni uri na vrh. Zanimiva je pot iz Bohinjske Bistrice preko lepih travnikov, imenovanih Senožeti, hoje pa je za slabi dve uri.

Najdaljša pot, vendar tudi najlepša pa se začne pri cerkvi Sv. Janeza. Začetek markirane poti je onstran mostu čez Ribnico, med Staro Fužino in cerkvico Sv. Janeza. Steza krene čez travnik v gozd. Po nekaj minutah dosežemo greben in že imamo na voljo lep pogled na Staro Fužino. Na jasi se pot razcepi. Desna steza vodi na goličavo Peč, 720 m, kjer nas čaka čudovit razgled na Bohinjsko jezero in okoliške gore. Če smo obiskali razgledišče Peč, se moramo vrniti nazaj na jaso in nato krenemo levo. Steza nas kmalu pripelje na senožeti Široke police, pot nato nadaljujemo tik nad prepadnim robom sten nad Spodnjo dolino. Na izpostavljenih mestih so čudoviti pogledi na vasi Spodnje bohinjske doline ter južne gore bohinjskega venca. Se kratek sestop na najvišje rovt, od koder je do vrha Rudnice le še nekaj korakov. Čeprav je vrh poraščen, nas preseneti pogled na vasi Zgornje doline, v ozadju le-teh pa se bohotijo Julijci.

Za pot smo porabili dve uri, ki pa v prijetni družbi hitro mineta. Če seštejemo vse razgledne točke na poti, se nam sestavi lep mozaik Bohinja.

Tone Kelbl

Rudnica.

Pogled na Julijce.

Na vrhu Rudnice.

Pogled s Peči na Bohinjsko jezero.

Bohinjski rovt.

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

Geslo iz prejšnje križanke se glasi: ČE JE APRIL DEŽEVEN, KMET NE BO REVEN
Izžrebani si bili naslednji:

- 1. nagrada:** EDI KRISTAN, Nomenj 46, 4264 Bohinjska Bistrica,
- 2. nagrada:** VILMA KALAN-RUDOLF, Titova 2a, 4270 Jesenice,
- 3. nagrada:** TATJANA MUHIČ, Stražišarjeva 38a, 4270 Jesenice

Nagrade boste prevzeli osebno na blagajni Acronija (v upravni stavbi na Koroški Beli - pritličje levo) vsak dan od 8.00 do 10.00 ure. S seboj imejte osebni dokument.

NAGRADNA KRIŽANKA

AVTOR: DRAGO RONNER	SHRAMBA ZA ŽITO	IZRAELSKI POLITIK ŠARON	MORSKA KARTA	EDO MIHEVC	RAČJI SAMEC	ATLAS	TRAN JE KITOVO OLJE	BRAZILSKI DIRKAČ (AYRTON)	ROGATA STEPSKA ŽIVAL	LOVRO TOMAN	GORLJIV PLIN	VELIKA PTICA UJEDA	ANTIČNO MESTO V MALI AZIJI, NICEJA	ELSA TRIOLET	MOČNO BELJENO PLATNO	STARO- ŽIDOVSKI KRALJ
PRIPRAVA ZA SNEMANJE							VRSTA BAKTERIJE									
SNOV, KI DAJE PRIJETEN VONJ							ČREVESNI KATAR IVO JAN									
ŠIRJAVA				IGRALEC EASTWOOD VARUH OKOLJA						APETIT VRSTA ČOLNA				NATRIJ IT. FILM PRODUCENT (CARLO)		
GESLO																ALEKAN JE FILM. SNEMALEC
FRANCOSKI FILMSKI SNEMALEC (HENRI)							KREATOR, HRANITELJ SREDOZEM. RASTLINA					IGRALEC VOIGHT HRV. REŽISER (BRANKO)				AFRIŠKI PTIČ NELETALEC
KSENON JE ŽLAHTNI PLIN	ZDRAVILNA RASTLINA, SLEZ	NOVINARKA NA POP TV (TAMARA) NUJVA Z ZELJEM					OLAJ JOŽE OZADEK				NAČELNIK BANOVIN PRIPRAVA NA VRATIH				PRIJET- NOST, DOMAČ- NOST	ŽLAHTNI PLIN
POLITIČNO ZATOČIŠČE					NAŠ PEVEC KOREN	ROČNO ORODJE LOVEC NA RAKE							DRGET MIŠIČ LISTNATO DREVO			
KONEC GESLA																
BENO LAPAJNE			OŠTEVANJE BALKANSKO SUKNO						LINON JE BELJENNO PLATNO	SKALA ČEBELJA PAŠA				TELUR NOČNI LOKAL		
NEMŠKA PISATELJ SEIDEL				STARA PRESTOL. BABILONA INGO PAŠ				BARABA OLEG VIDOV								
VŽIGALICA							AMERIŠKI PEVEC (BILLY)					SLOVANSKI KNEZ				
PONTI JE IT. FILM. PRODUCENT	SRBSKI PISATELJ (MOMO)						DENAR EVROPSKE UNIJE					OLJE IZ MAŠČOB. TKIVA KITOV				

1. nagrada: 5.000 tolarjev, 2. nagrada: 4.000 tolarjev, 3. nagrada: 3.000 tolarjev.

Geslo z obarvanih polj prepisite v kupon in pošljite do 10. junija 2002 po interni pošti na Uredništvo Novic ali pa na naslov SŽ ACRONI, d.o.o, C. B. Kidriča 44, 4270 Jesenice. Na kuverto pripišite "NAGRADNA KRIŽANKA".
Pri žrebanju bomo posamezniku upoštevali samo eno rešitev.

PRIIMEK IN IME: _____

ULICA IN HIŠ. ŠT.: _____

POŠTA: _____

GESLO: _____

odreži

PLANINSKI CVET

*Tukaj na beli Pristavi
narcise v vetru se majejo v travi.*

*Tu na tej plani živijo,
ljudem v veselje dehtijo.*

*Narcise obujajo lepe spomine
planincem iz vse domovine,
tudi tujcem niso neznane,
zato večno tako naj ostane.*

*Nikomur lahko ni umret,
čeprav to je le cvet,
saj roža najlepše diši,
ko na koreninah svojih stoji.*

Franci Tušar

